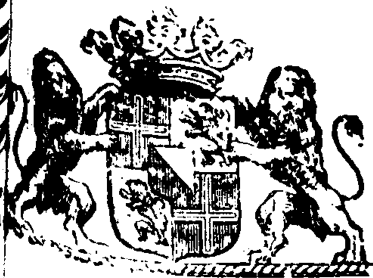
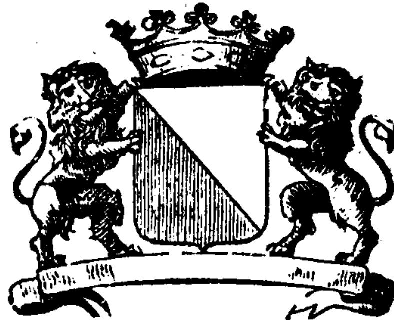
A. 1858. N°. 163.

DINGSDAG 13 JULIJ.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

BEKENDMAKING.

De Burgemeester der stad Utrecht brengt ter kennis der Ingezetenen, dat de door den Heer Commissaris des Konings in de provincie Utrecht executoir verklaarde Kohieren voor de belasting op het personeel voor de Wijken A en F dezer Gemeente dienst 1858 59, aan den heer Ontvanger der Directe Belastingen Tweede Afdeeling, Kantoor houdende aan het *St. Pieterskerkhof*, zijn ter hand gesteld, aan wie ieder verpligt is zijnen aanslag, op den bij de wet bepaalden voet, te voldoen.

Gedaan en op de gewone plaatsen aangeplakt te Utrecht den 10. Julij 1858.

De Burgemeester voornoemd,
N. P. J. KIEN.

UTRECHT 13 Julij.

We mogen heden de zaak der konferentie ter zijde stellen en daarvoor naar Parijs verwijzen, om aan de Deensch Duitsche zaak eenige regels te wijden. Een oogenblik scheen Denemarken niet te zullen toegeven, en het er op te willen wagen, wat Duitschland zou doen, om de vorderingen van de Bondsvergadering ingang te doen vinden; maar de goede raad van Rusland en ten slotte ook de vriendschappelijke drang van Frankrijk hebben te Koppenhagen eindelijk gelukkig betere meeningen doen zegevieren; de pas bekend geworden ministeriële wijziging is er het gevolg van geweest, en 't Deensche ministerie is thans niet alleen door een verzoenenden geest bezield, maar ook is reeds een antwoord aan de Bondsvergadering gezonden, waarvan de officieële tekst nog niet wordt medegedeeld, maar waarvan de Duitsche bladen reeds den zin opgeven. Denemarken zou in zijn antwoord verklaren, dat het steeds gezind is de hand te leenen aan eene minnelijke schikking; het blijft daarom de vroeger gedane inwilligingen aanbieden; het kan echter niet verder gaan dan de eer en onafhankelijkheid der Deensche kroon toelaten; het meent, dat Duitschland om in nadere onderhandelingen te kunnen treden zijne bepaalde grieven juist moest opgeven; want het was Denemarken onmogelijk grieven weg te nemen, als ze die niet geheel kent; overigens wil Denemarken zich gaarne eenige opofferingen getroosten, ter wille van het behoud der goede betrekkingen onderling, en het hoopt, dat ook Duitschland inschikkelijkheid daartoe zal betoonen; Denemarken wenscht, dat er nieuwe onderhandelaars zullen benoemd worden, en wil, als de Duitsche bond daartoe overgaat en zijne grieven uiteenzet, de werking der algemeene grondwet voor het Koningrijk voorloopig in de Duitsche hertogdommen opheffen. — Dit laatste is eene schrede voorwaarts, waarvan men te Frankfort stellig het gewigt zal gevoelen, en die doet vermoeden, dat men 't eens zal worden.

Men mag het hierbij wel opmerken, dat men in de voornaamste plaats aan de vredelievende bemoeijingen van keizer *Napoleon* de toegevends-gezindheid van Denemarken toeschrijft. Frankrijk's invloed blijft in dezen tijd zeer welwillend werken; ook op de konferentie is het graaf *Walewski*, die alles zoekt te schikken en te plooijen; aan hem is dan ook nu de redaktie van het organiek reglement voor de Donauvorstendommen opgedragen, en niet aan eene bijzondere kommissie, zoo als reeds gemeld was.

Onder Londen zal men nadere berigten uit Indië en China vinden; in Indië blijft de toestand nog verre van gunstig, en het hof van Peking toont nog weinig welwillendheid. Belangrijker echter nog dan die tijdingen, is het berigt van den moord van Europeanen te Jeddah, op de Arabiesche kusten. Er begint zich onder de Mahomedanen hoe langer zoo meer een wantrouwen of afkeer jegens de Christenen te openbaren, die op eenige punten een dreigend aanzien erlangt. In dit opzigt hebben de opofferingen der Westmagten in den Oosterschen oorlog voor Turkije gedaan, nog weinig heils aangebragt.

Onder Londen zal men nog vinden een niet onbelangrijk artikel van de *Times* over de opheffing der O.-Indiesche kompanjie.

De Spaansche regering gaat krachtig op den weg voort van verbetering; op koninklijk bevel zullen de kiezerslijsten worden herzien, opdat daarna de Kortes zullen kunnen ontbonden worden, en dan verkiezingen zullen kunnen plaats hebben, die werkelijk de uiting van de openbare meening zullen zijn. Daartoe moet het ministerie *O'Donnell* wel tegen de wet handelen, die de herziening der kiezerslijsten nog niet toelaat, maar elke verkiezing, die op grond van vervalschte kiezerslijsten plaats heeft, is nog grooter kwaad. Nadat de lijsten nu ter verbetering voor 't publiek hebben voorgelegen, zullen ze in Oktober worden goedgekeurd, en hoopt men, dat in November de nieuwe verkiezingen zullen kunnen plaats hebben.

*— Morgen Woensdag wordt Z. M. de Koning per extra spoortrein uit Rotterdam ten half 10 ure alhier verwacht; Z. M. gaat naar Soestdijk om een bezoek af te leggen bij H. M. de koningin-moeder. Des avonds half 9 ure keert Z. M. over Rotterdam naar den Haag terug.

— Zondag hebben prinses *Frederik* en prinses *Marie* te Wassenaar aan de viering van het avondmaal deel genomen.

— Na Zaturdag o. a. nog Scheveningen te hebben bezocht, heeft Z. K. H. de graaf *van Chambord* Zondag morgen de dienst bijgewoond in de Anthoniuskerk. Daarna is de graaf naar Amsterdam vertrokken, altijd vergezeld door de heeren graaf *de Monti*, *Pageot* en *Barbery*. Z. K. H. heeft zijn intrek genomen in *Brack's Doelen-Hôtel*. Kort na des graven aankomst heeft de burgemeester dier stad zijne opwachting bij Z. K. H. gemaakt. De prins heeft eergister Natura Artis Magistra en 's Konings paleis bezocht. Gister werd de stoomdiamantslijperij van den heer *Coster*, in de Zwanenburgerstraat, met een bezoek van den graaf vereerd, na afloop waarvan hij een uitstapje deed naar Broek in Waterland.

:— Verschillende leden van de Tweede kamer der Staten-generaal, die in de residentie wonen, zijn reeds of begeven zich eerstdaags op reis, waaruit men met grond meent te mogen afleiden, dat er van eene nadere bijeenroeping der kamers gedurende dezen zomer, geen sprake meer zijn kan.

:— Men verneemt, dat men zich in den laatsten tijd bij de verschillende ministeriën ijverig bezig houdt met het in gereedheid brengen van de ontwerpen der staatsbegrooting voor 1859, die waarschijnlijk thans het onderwerp van beraadslaging bij den ministerraad uitmaken. Er wordt bij voortduring gesproken van aanzienlijke bezuinigingen, die op het hoofdstuk oorlog zouden gemaakt worden.

*— Men verneemt, dat de kamer van koophandel en fabrieken te 's Gravenhage, ten aanzien van de voorstellen, tot herziening der wet nopens het regt op het zegel, o. a. heeft te kennen gegeven, dat zij, ofschoon niet verbergende de bezwaren, die aan het zegelen van wissels enz. verbonden zijn, aan de Regering toegeeft, dat de bestaande wet gehandhaafd moet worden, en het met haar voor het beste middel houdt ten einde het ontduiken der belasting minder algemeen te maken, om het evenredig regt in een vast regt te veranderen. Dat regt mag dan echter, juist voor den kleinhandel die het meest bezwaar tegen de belasting heeft, niet hooger zijn dan tegenwoordig. De kamer stelt voor, vrijdom van *f* 10 en daarbeneden; $2^1/_2$ cents voor *f* 10 tot *f* 100, 5 cts. voor *f* 100 tot *f* 200, en zoo met 5 cts. opklimmende tot *f* 500 wanneer het regt op 25 cents zou blijven.

— Door de staten van het hertogdom Limburg zal aan Z. M. den koning een adres worden ingediend betrekkelijk den Zeeuwsch-Noordbrabantschen- en Limburgschen spoorweg.

:— Naar men verneemt, zullen den 15. dezer in de vlakte van Waalsdorp bijeenkomen eenige kompagniën van de regementen vesting-artillerie, ten einde aldaar eenigen tijd, onder het kommando van den majoor *Callenfels* van gemeld wapen, praktische oefeningen te houden.

*— Den 15. Julij aanstaande zal het personeel der normaal-schietschool in het kamp van Zeist bijeenkomen, zijnde eenige officieren, onderofficieren en verdere manschappen van het 5., 6., 7. en 8. reg. infanterie.

*— Naar men verneemt zal in het laatst van deze maand of in het begin van Augustus te Deventer eene inspektie der Nederl. bondstroepen (het 5e reg. dragonders), door daartoe van den bond gedelegeerden plaats hebben.

*— Gister heeft het korps onderofficieren onzer dd. schutterij naar de schijf geschoten, om prijzen, die daartoe door het korps officieren en door de stedelijke regering waren uitgeloofd. De eerste prijs werd daarbij behaald door den sergeant *L. J. v. d. Stroom*, en de tweede door den sergeant *E. Lankhout*, welke beiden ook reeds bij vroegere prijsschietingen overwinnaren waren. Om den eersten prijs moest tusschen den serg. *v. d. Stroom* en den korporaal *J. de Bruijn* worden overgeschoten; de laatste ontving echter welwillend eene tegemoetkoming voor zijn verlies. — Aan den fourier *F. Vermeulen* werd nog een prijs toegekend voor het beste schot, in de roos.

*— Eergister Zondag zijn, niettegenstaande het minder gunstige weder, 1416 personen met den trein voor den werkenden stand vervoerd; daarvan zijn uit Amsterdam gekomen 881 en uit Rotterdam 422, terwijl er hier ter stede zijn gebleven 770 en naar Arnhem gegaan 533 personen. Van Utrecht naar Arnhem zijn alzoo vertrokken 113 personen. Buitendien zijn nog afgegeven 948 billetten; zoodat in het geheel dien dag zijn vervoerd 2364 personen.

*— De Direktie van den Ned. Rijnspoorweg heeft heden bij advertentie bekend gemaakt, dat zij het publiek wil behulpzaam zijn in het bijwonen van de scherpschutters-feesten te Arnhem, welke Zaturdag, Zondag en Maandag aldaar zullen plaats hebben, door het afgeven van goedkoopere retourbilletten. Men zal zich herinneren, dat bij die gelegenheid verschillende koncerten zullen gegeven worden door zes muziekkorpsen, die zich bij afwisseling driemaal daags zullen laten hooren in het feestgebouw *Musis Sacrum*.

*— Uit Leyden schrijft men ons nader:

Z. K. H. de prins *van Oranje* heeft in zijne betrekking als luitenant-kolonel bij het reg. grenadiers en jagers, Vrijdag ll. een afscheidsdiner gegeven in de Stads-Gehoorzaal, waarop uitsluitend genoodigd waren al de officieren der alhier in bezetting liggende korpsen, als: van het 3. bataillon jagers, van het depot-bataillon van het 5. reg. infanterie en van het reg. rijdende artillerie. Meer dan vijftig officieren, ook die tot de geneeskundige dienst behooren, namen daaraan deel, terwijl Z. K. H. zich vóór den aanvang van het diner met elk van hen eenige oogenblikken bezig hield. Men zegt, dat deze beleefdheid op hoog bevel moest strekken tot vergoeding van den onaangenamen indruk die het besluit van het Leydsch studentenkorps mogt hebben te weeg gebragt, om geene officieren in uniform toe te laten bij het feest, dat onlangs ter eere van Z. K. H. door de studenten op Zomerzorg is gegeven.

Weldra zal Z. K. H. Leyden verlaten; — maar toch eene aangename herinnering van zijn vierjarig verblijf achterlaten: en daarentegen vele nuttige instellingen zijn gemis doen gevoelen. Zelden werd eene aanvrage om ondersteuning afgewezen en die aanvragen waren talrijk. Dat Z. M. eigenaar blijft van het huis, dat de prins bewoonde, is wel een blijk van Z. M. welwillendheid, want nu bestaat er vooruitzigt dat over eenige jaren Z. M. tweede zoon weder hier ter stede zich tijdelijk zal komen vestigen.

*— Uit Amsterdam schrijft men ons:

„In onzen gemeenteraad is voor eenigen tijd een berigt ingekomen van kuratoren der doorluchte school waarbij verklaard werd, dat het wenschelijk was een hoogleeraar voor de physiologie te benoemen, terwijl men tevens — waarschijnlijk om tijdverlies te voorkomen — dr. *Heynsius* voor die plaats aanbeval. De raad begreep echter welvoegelijkheidshalve die benoeming nog eene of twee zittingen uit te stellen en inmiddels eerst over het vestigen van den leerstoel zelven te stemmen. Nu dit punt aangenomen [illegible] in de eerstvolgende raadszitting gestemd worden over de vervulling. Daartoe zal eene drievoudige nominatie voorgedragen of gevormd worden. Boven aan staat dr. *Heynsius*, en zijn mijne informatiën juist, dan zouden de drs. *Snel* en *Stokvis* (de zoon) de beide

ndere plaatsen op de nominatie innemen. Ofschoon een leek in de geneeskunde, boezemde mij de zaak belang in, en ik heb derhalve bij een der mannen in het vak geïnformeerd naar de plaats en de personaliteit van den eerst aanbevolene, en het antwoord is geweest: de een is voor den ander gemaakt. Dit klonk mij niet regt duidelijk, maar de man werd door bezigheden verhinderd verdere inlichting te geven.

*— Uit Deventer schrijft men ons van gister:

Gisteren morgen ten tien ure dreef een, met hooi geladen schip, door den hevigen wind opgestuwd, bij het doorvaren met zoodanig geweld tegen de geopende schipbrug aan, dat de steunbalken braken en, ten gevolge daarvan, geheel de brug met balken en al door midden brak, welke weder in haren val de drie steunschuiten met toebehooren als het ware verbrijzelde, zóó zelfs, dat een er van weldra zonk. De schade is zeer belangrijk en zal een geruimen tijd ter herstelling vorderen. De gemeenschap is dadelijk met schuiten en ponten hersteld. Gelukkig heeft dit ongeval geene menschenlevens gekost en is slechts één der werklieden verpligt geweest in de rivier te springen, om zwemmende aan het hem dreigende gevaar te ontkomen. 't Is wel vreemd, dat dit ongeval juist nu plaats had, terwijl ook te Zutphen, door het instorten der brug, door eene noodbrug de passage wordt onderhouden.

— Blijkens een bij het depart. van marine ontvangen telegram, is Zr. Ms. fregat met stoomvermogen de Admiraal van Wassenaar, k. t. z. jhr. *de Vaynes van Brakell*, den 10. dezer van Spezzia vertrokken, om naar het vaderland terug te keeren.

— Sedert langen tijd kon door de gesteldheid van den wind niet uit het wrak der Lutine worden gevischt. Thans is men weder begonnen. Volgens opgave is bovengebragt, op 7 Julij: 1 gouden staaf, wegende 5.43 Ned. ℔, en 79 Spaansche matten; 8 julij: 2 gouden staven, te zamen 9.35 Ned. ℔, en 167 Spaansche matten; 9 Julij: 1 gouden dubbele Louis d'or, 58 Spaansche matten en 1 kwart dito.

*— Donderdag is in het Park *Ticoli* weder een koncert aangekondigd, waarbij het muziekkorps van het Pruiss. Huzaren-regement *Willem III* zich zal doen hooren. Reeds voorleden jaar mogten we met dat uitstekend korps kennis maken, en de hulde, die men toen aan de uitvoering moest brengen, schijnt de zekerheid te geven, dat, bij gunstig weder, ook ditmaal de waardering er van door een talrijk publiek niet zal ontbreken.

— Het muziekkorps van 't regement Grenadiers en Jagers gaat weder eenige koncerten in België geven. In afwachting daarvan zegt het *Journal de Gant*. o. a.

„Het koncert, door de societeit *Casino* aangekondigd, zal zeker in de jaarboeken der Gentsche Dilettanten als een der meest uitlokkende en volmaaktste vermeld worden.

„De heer *Dunkler* is een zeer uitstekend kunstenaar, voor wien de kunst geene geheimen meer heeft, en onder zijne direktie staat een korps van artisten, waarvan de minste wezenlijke verdienste bezit. De voornaamste solisten zijn Duitschers: gevoed met de strenge en vruchtbare overleveringen der klassieke kunst, en volmaakt door die verheven studie, welke hen gemeenzaam maakt met de grootste moeijelijkheden van uitvoering, hebben zij een bewonderenswaardig *ensemble* bereikt.

„Eene luisterrijke ontvangst wordt aan de muzikanten van Z. M. den Koning der Nederlanden bereid, en alles voorspelt, dat het verblijf dier uitstekende kunstenaren in ons midden eene lange aaneenschakeling van triomfen zal zijn."

— De Amerikaansche paardentemmer *Rarey* heeft door middel van den *Times* berigt, dat hij zijne leerlingen ontslaat van de verpligting tot geheimhouding, en dat het vlugschrift, waarin zijn stelsel wordt beschreven, afkomstig was van zijne leerlingen in den staat Ohio, alwaar hij zich bezig gehouden had met het temmen van wilde paarden en muilezels, en het ten behoeve van zijne bijzondere vrienden had rondgedeeld. De heer *Rarey* zegt verder, dat het vlugschrift onvolledig is, en het bestuderen er van niet te vergelijken is met een enkel uur onderrigt.

*— Het wordt al meer en meer duidelijk, dat drie der zware misdadigers, die dezer dage door het hof van assises te Caen (Frankrijk) tot de straffe des doods en andere straffen zijn veroordeeld, in 1855 ook ons land tot het tooneel hunner wijd-uitgestrekte opligterijen hebben gemaakt. Uit het politieblad van dat jaar (bl. 153) blijkt, dat de fungerende direkteur van politie in Noordholland de aandacht van de ambtenaren van politie vestigde op [illegible] Beck, die zich te Amsterdam in preventieve [illegible] bevond, als verdacht van opligting o. a. [illegible] van lepels zonder eenige waarde, voor zilveren. [illegible] 20. Maart 1855 werd hij door de regtbank te Amsterdam vrijgesproken, maar kort daarna werd op last van den kommissaris van politie te [illegible], uit het land verwijderd: 1. *Heinrich Craft*, oud 32 jaren, geboren te Aken, wonende te Elberfeld, soldaat, lang 1.7 el, voorhoofd hoog, haar, wenkbraauwen en baard blond, oogen bruin, neus en mond gewoon, kin rond, aangezigt ovaal, kleur gezond; 2. *David Beck*, oud 52 jaren, geboren in Schotland, wonende te Southampton, dokter, lang 1.76 el, voorhoofd hoog, haar, wenkbraauwen en baard zwart, oogen bruin, neus groot, mond gewoon, kin rond, aangezigt ovaal, kleur bleek; en 3. *Joseph Phalewski*, oud 48 jaren, geboren te Warschau, wonende te Southampton, dienstknecht, lang 1.67 el, voorhoofd hoog, haar grijs, wenkbraauwen blond, oogen blaauw, neus groot, mond gewoon, kin rond, baard ligt grijs, aangezigt ovaal, kleur gezond, merkbare teekenen, kaal hoofd en de derde vinger der linkerhand stijf. Laatstgenoemde heeft in bovengemeld proces onder den naam van *Louis* teregt gestaan.

— Een afgrijselijk ongeluk is te Maastricht aan het stationsgebouw van den spoorweg gebeurd. Een der geëmploijeerden, zich tusschen twee waggons gedrongen hebbende om ze door middel van een ketting aan elkander te hechten, en zich willende verwijderen op het oogenblik, dat de lokomotief zich in beweging zette, werd tusschen de stootijzers der waggons genomen en geheel verbrijzeld. *Amst. Ct.*

— Dezer dage is in de gemeente Huissen op afschuwelijke wijze een kindermoord gepleegd, ten gevolge waarvan de moeder en grootmoeder van het kind ll. Zaturdag door de justitie, welke zich dien dag derwaarts heeft begeven, om deze zaak nader te onderzoeken, gevankelijk naar Nijmegen zijn getransporteerd. *N. Rott. Ct.*

TEXEL, 12 Julij. Binnengekomen: Sara Alida Maria, kapt. *Stapert*, Macao, kapt. *Logger*, en Bonito, kapt. *Lafrenk*, alle drie van Batavia.

Uitgezeild: Burgem. van Reenen, kapt. *van Kuffeler*, naar Batavia.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 12 *Julij*. 0.83. El; + AP. 7.78. Gew. 3 d.

De Rijnhoogte te Keulen den 12. Julij 5 voet 9 duim Rhijnlands.

— De Verslagen van den toestand der provincie en der gemeente Utrecht over 1857, dezer dage bekend gemaakt, zijn voor de belangstellenden verkrijgbaar gesteld. Beide stukken, die telken jare om hunne juiste en beredeneerde opgaven in belangrijkheid toenemen, kunnen wij zeer aanbevelen aan allen, die omtrent den toestand van gewest of stad gewigtige mededeelingen willen leeren kennen. In een bijvoegsel geven wij een kort uittreksel van beide verslagen.

De laatste hoofdstukken van 't verkorte gemeentelijk verslag, die in het bijvoegsel niet konden worden opgenomen, laten we hier volgen:

Hoofdstuk XI. Gemeente policie. De cellulaire gevangenis op het gewezen bolwerk Wolvenburg was in het begin des jaars geheel voltooid, en ingevolge beschikking van den minister van justitie met 1 Julij 1856 in gebruik gesteld. Zij werd voorloopig uitsluitend bestemd voor veroordeelden tot eenzame opsluiting en voor gegijzelden om schulden uit de provinciën Noord-Braband, Gelderland, Zuid-Holland en Utrecht. De gevangenis bevat 116 cellen, waaronder slechts 19 voor vrouwen, behalve de daarbij behoorende kraam- en ziekenvertrekken. Gedurende de laatste helft van het jaar 1856 zijn aldaar, behalve 4 gegijzelden om schulden, opgenomen 100 burgerlijke gevangenen, waaronder 21 vrouwen. In het jaar 1857 bedroeg dit getal 360 gevangenen, waaronder 10 gegijzelden en 67 vrouwen.

De doelmatige gevangenis met hare kostbare inrigting, voldoet aanvankelijk zeer goed. Vooral de zedelijke verbetering der gevangenen wordt zooveel mogelijk bevorderd.

Het stelsel van afzondering schijnt op de gezondheid der gevangenen niet nadeelig te werken.

Hoofstuk XII. Landbouw. De algemeene toestand van den landbouw in deze gemeente is vooruitgaande, doch voor vele verbeteringen nog vatbaar. De koop- en huurwaarde der landen, in de laatste jaren tot eene aanzienlijke hoogte gestegen, blijft zich steeds staande houden.

Het kabinet van landbouw-werktuigen werd in het afgeloopen jaar door 40[illegible] personen, waaronder 90 vreemdelingen, bezocht. Van 132 werktuigen zijn afteekeningen gemaakt, hoofdzakelijk door Russen en Duitschers.

Hoofdstuk XV. Handel en Scheepvaart. De aanvoer van aardappelen ter markt heeft gedurende het afgeloopen jaar bedragen 56617 mudden, derhalve 8543 mudden minder dan in 1856, hetgeen vooral daaraan moet worden toegeschreven, dat niet als vroegere jaren aanzienlijke partijen uit Duitschland werden aangevoerd.

Op de graanmarkt werden aangebragt.

13702	mudd.	rogge	of 7696	mudd.	mind.	dan	in	1856
1084	„	garst	„ 1029	„	„	„	„	„
16970	„	haver	„ 4 63	„	„	„	„	„
2621	„	koolzaad	„ 488	„	„	„	„	„
2[illegible]487	„	boekweit	„ 3498	„	„	„	„	„
368	„	hennepzaad	„ 82	„	meer	„	„	„
1480	„	witteboonen	„ 397	„	„	„	„	„
5380	„	paardenboonen	„ 163	„	„	„	„	„
1839	„	duivenboonen	„ 1072	„	minder	„	„	„
851	„	groene erwten	„ 3333	„	„	„	„	„
131	„	graauwe erwten en kapucijners	„ 1165	„	„	„	„	„

Gedurende het geheele jaar werden aangevoerd: 15127 mudden appelen en 7000 mudden peren. De aanvoer van kersen bedroeg 107930 ponden, *f* 0.17 à *f* 0.18 ad per pond.

Er werden ter markt aangebragt: 2204 paarden boven de 3 jaren, 501 paarden beneden de 3 jaren, 157 veulens; derhalve 99 stuks meer dan in 1856.

De aanvoer van runderen bedroeg: 10734 runderen boven de 2 jaren, 3368 runderen beneden de 2 jaren, en dus 4[illegible] stuks meer dan in het vorige jaar.

Er werden aangevoerd: 842 schapen en 899 lammeren, dus 789 minder dan in 1856.

De aanvoer van varkens bedroeg: 399 vette varkens, 4564 magere varkens, 10535 biggen.

De binnenlandsche scheepvaart heeft, ten gevolge van den lagen waterstand, veel geleden, en verkeert thans in het algemeen in treurigen toestand. Desniettegenstaande was de binnenvaart in deze gemeente niet minder dan in 1856.

Door den heer ingenieur der Nederlandsche Rijnspoorweg-maatschappij is medegedeeld, dat gedurende 1857 van het station Utrecht zijn vervoerd geworden:

	In lokaal verkeer.	Direkt verkeer met Duitschland
Reizigers 1e klasse	18.787	513
„ 2e „	25.329	12[illegible]0
„ 3e „	138.743	906
Militairen	6,722	
Geleiders en gevangenen	965	
	190.446	2629
	Goederen, enz.	
Passagiersgoederen	786.567 Ned. ℔	1033.71 centenaars
Bestelgoederen	1.287.711 „	9696.70 „
Koopmansgoederen	8.188. 60 „	13280.00 „
	10.262.338 Ned. ℔	24010.41 centenaars
Rijtuigen	28 stuks.	geene stuks
Paarden	577 „	3 „
Slagtvee	4348 „	54 „

De opbrengst bedraagt van:

	(In loknal verkeer)		(Direkt verkeer met Duitschland)
Reizigers 1e klasse	*f* 39.632.95		*f* 2.274.[illegible]
„ 2e „	- 38.901.15		- 4.023.[illegible]
„ 3e „	- 110.824.30		- 1.955.[illegible]
Militairen	- 3.322.56		„
Door Kondukteurs verantwoord	- 1.052.82		„
Passagiersgoederen	- 8.142.57		- 432.[illegible]
Bestelgoederen	- 23.313.49	vrachtgoederen	- 1.648.6[illegible]
Koopmansgoederen	- 16.831.64	steenk. en kokes	- 1.433.11
Rijtuigen	- 377.00		„
Paarden	- 1.602.15		- 30.0[illegible]
Slagtvee	- 3.785.40		- 141.9[illegible]
Buitengewone ontvangst	- 388 38		„
	f 24[illegible].174.50		*f* 11.939.1[illegible]

PETERSBURG, 4 Julij.

Ten behoeve der slaven-emancipatie is aan den keizer een verslag ingediend, waaruit blijkt, dat in het eigenlijk Europeesch Rusland, op eene bevolking van ruim 57 millioen zielen, ruim 23½ millioen lijfeigenen zijn, verdeeld in de volgende kategoriën:

1⁰. Lijfeigenen van heeren zonder grondbezit: 30,000 in het bezit van 5000 meesters. Deze lijfeigenen, het eenig eigendom dier meesters, moeten van de opbrengst van hun arbeid een groot deel afgeven en hebben een zeer ongelukkig leven.

2⁰. Lijfeigenen van eigenaars, die tot twintig bezitten. Hun aantal bedraagt 742,420, in het bezit van 40,708 personen. Ze hebben het nog ongelukkiger dan de vorige kategorie, en, zegt men, nog slechter dan de negerslaven.

3⁰. Lijfeigenen van hen, die 20 tot 100 bezitten; 3.271.648 in het bezit van 36024 meesters. Hun toestand is niet veel beter.

4⁰. Lijfeigenen van meer gezeten grondbezitters; 7.807.000 zielen in het bezit van 19808 meesters.

5⁰. Lijfeigenen van rijke grondeigenaars; 3.230.236, het eigendom van 2468 meesters.

6⁰. Lijfeigenen van buitengemeen rijke eigenaars 6,557,066 het eigendom van 1447 meesters.

De *Gazette de St. Petersbourg* deelt mede, dat eenige buitenlandsche dagbladen ten onregte verklaren, dat zich in Rusland eene oppositie openbaart tegen de emancipatie der boeren, ten gevolge waarvan slechts de minderheid der goevernementen kommitee's gevormd hebben, ter voorloopige regeling dezer kwestie. Het dagblad zegt tot logenstraffing van dit berigt, dat tot dusverre reeds 38 goevernementen, die 9,712,372 mannelijke lijfeigenen tellen, kommitee's benoemd hebben, hebbende de meeste dezer laatste reeds met hunne beraadslagingen een aanvang gemaakt.

MADRID, 7 Julij.

De *Gacela* van heden bevat het besluit waarbij de herziening der kiezerslijsten wordt bevolen.

Dit besluit gaat vergezeld van eene cirkulaire van den minister *Posada Herera*, waarbij den burgerlijke goeverneurs de naauwkeurigste instruktiën worden gegeven, om hen de bedoelingen des kabinets in deze te doen beoordeelen. De minister verklaart zich wijders bereid, alle verzoeken in gunstigen ontvangst te nemen, welke strekken mogen tot vervolging van ambtenaren, die in deze zich aan overtreding schuldig maken.

Behalve het besluit is ook in de *Gaceta* opgenomen de toelichtende memorie, waarin o. a. gezegd wordt, dat de Ministers het oogenblik gekomen achten, om een misbruik te doen verdwijnen, dat de bestaande instellingen in hare grondvesten ondermijnt, de kostbaarste regten door de grondwet gegeven, dreigt te onttrekken, en de ware uitdrukking der openbare meening in haren oorsprong vervalscht. — Dat misbruik is de steeds door verschillende regeringen daargestelde beperking van het kiesregt. — Daarom hebben de Ministers niet geaarzeld de verantwoordelijkheid te aanvaarden van een hoogst gewigtigen maar dringend noodzakelijken maatregel — de herziening der

kiezerlijsten. Het kabinet weet wel, dat het door dit besluit de grenzen door de wet gesteld eenigzins overschrijdt, doch het wordt daarin geregtvaardigd door de opregtheid zijner bedoelingen, en door de met de waarheid en billijkheid overeenkomende uitkomsten die men zal erlangen.

Maarschalk *Serrano* is tot direkteur-generaal der artillerie benoemd.

ROME, 6 Julij.

Het vonnis tegen den marchese *Campana*, die de Bank van leening niet goed geadministreerd heeft, is gisteren namiddag uitgesproken. Hij is, wegens ontvreemding en misbruik van gezag, tot 20 jaren galeistraf veroordeeld. Na deze uitspraak, is de markies naar de gevangenis van St. Michel overgebragt. Men denkt, dat hij wel verzachting van straf zal bekomen. Zijn beroemd kabinet zal niet verkocht worden; de regering zal het behouden en in een paleis plaatsen. Het heeft in Rome veel opzien gebaard, dat de advokaat van den heer *Campana* voor den tijd van 3 maanden in zijne betrekking is geschorst, omdat hij in zijne verdediging het bestuur heeft aangevallen.

De heer *Lyons*, die zich, wegens de kwestie over de Cagliari naar Napels begeven had, is den 4. Julij alhier teruggekomen, en heeft zich nu naar Florence begeven, om den Engelschen gezantschapspost te aanvaarden, die door het vertrek van den heer *Howard* vakant was.

WEENEN, 10 Julij.

In Herzegowina zijn op bevel van de kommissarissen der Porte, verscheidene Turksche ambtenaren gearresteerd, die zich aan knevelarijen hebben schuldig gemaakt; ze zijn naar Konstantinopel gezonden.

De *Ostd. Post* herinnert er aan, dat *Bernadotte* in 1813 het plan had om van Holstein, Sleeswijk en Jutland een koningrijk Cimbriën te gronden, en den 8. Januarij 1814 eene landvergadering daartoe deed uitschrijven. De hertogdommen verklaarden zich hier echter tegen.

HAMBURG, 11 Julij.

Het antwoord van Denemarken op de laatste mededeeling van den Duitschen bondsdag uit Frankfort, is gisteren van Kopenhagen derwaarts gezonden.

De ministeriële krisis te Kopenhagen is afgeloopen. De heer *Hall* is president en minister van buitenlandsche zaken, en de heer *Krieger* is minister van finantiën.

LONDEN, 11 Julij.

Het goevernement heeft berigten per telegraaf ontvangen, dat de Cijclope den 3. Julij te Suez is aangekomen, met tijdingen, dat de dweepzucht der Mahomedanen aan de kusten van Arabië zoodanig toeneemt, dat zij, ter eere van den profeet, alle Christenen willen vermoorden. Den 15. Junij hadden de Mahomedanen te Jeddah (of Dschedda, eene stad aan de golf van Arabië, met eene haven, die als de haven van Mekka wordt beschouwd; er wordt sterke handel gedreven tusschen Arabië, Indië en Suez) de Christen bewoners overvallen, en 23 personen vermoord, waarbij de heer *Eveillard*, konsul van Frankrijk, diens vrouw, de heer *Page*, vicekonsul van Engeland en 20 anderen. De konsulaatgebouwen waren geplunderd. Vele andere Christenen waren op de Cyclope gevlugt en alzoo den verderen moord ontkomen. Onder dezen bevonden zich de tolk van den Franschen konsul en zijne dochter. De meeste der vlugtelingen waren door de dweepers gewond; hun doel was, alle Christenen te vermoorden. Nog 24 andere Christenen hebben het bloedbad kunnen ontvlugten, en zijn den 6. Julij, dank zij de hulp van den kapitein van de stoomboot Bentinck, te Suez aangekomen.

De *Times* bevat een uitvoerig artikel over de opheffing der Oost-Indische kompanjie, dat aldus aanvangt:

„Weder is eene magt van de aarde verdwenen. Na een bestaan van meer dan twee en een halve eeuw zal het ligchaam, dat krachtens een charter van koningin *Elizabeth* opgerigt is, opgeheven worden met toestemming der koningin.

„Het is een lofwaardige stelregel, om van de dooden niets dan goeds te zeggen, en zelfs, wanneer de kompanjie zich niet meer onderscheiden had dan die, welke jagt maakt op de wilde dieren in de bosschen van Britsch-Amerika, ten behoeve van den pelterijhandel (de Hudsons-Baai kompanjie), of die, welke voorheen handel dreef op de Levant, dàn nog zou een ligchaam, welks oorsprong tot de zestiende eeuw behoort, aanspraak hebben op onzen eerbied.

„Maar de Oost-Indiesche kompanjie heeft op iets meer aanspraak dan op een eerbiedig en hoogklinkend grafschrift. Gedurende honderd jaren is zij eene veroverende magt geweest, en thans, nu haar bestaan ten einde loopt, laat zij het moederland in het bezit van een rijk, dat andere natiën ons kunnen benijden en ons inderdaad benijden.

„De Oost-Indische kompanjie is eene type dier mannen, die van het Engeland der Tudors, het tegenwoordige Engeland hebben gemaakt. Tot op het tijdstip onzer vroegste herinneringen kon ons land op deze kompanjie den grootsten roem dragen en was zij een voorwerp der bewondering en ijverzucht der staten van het vaste land, wier koloniale geschiedenissen zich gekenmerkt hebben door talrijke beproevingen en tegenspoeden.

„Groote feiten en groote misdaden hebben ook hare geschiedenis gekenmerkt ten tijde harer onafhankelijkheid, en toen zij werkelijk was, hetgeen zij later slechts scheen te zijn, namelijk een handelsligchaam, dat rijken aankocht en oorlogen voerde in vreemde landen, onder het niets beteekenende toezigt van zijn goevernement.

„Eenige redenaars hebben gewezen op de overweldigingen der kompanjie, die dikwijls buitensporig waren, op hare onregtvaardigheden jegens zekere personen, die niet vergoelijkt konden worden; maar wij willen het kwaad vergeten met de geslachten die het bedreven hebben, om alleen het genie, de dapperheid en de volharding te gedenken der mannen, die eene kleine faktorij aan de Hoogly, en de twee stations op de kust van Coromandel en Malabar, tot de hoofdsteden van het grootste thans bestaande Aziatische rijk hebben verheven.

„Engeland kan derhalve met regt roem dragen op den naam en de nagedachtenis der groote kompanjie, wier geschiedenis vereenzelvigd is met de meest buitengewone veroveringen, die immer door de wapenen of de staatkunde gemaakt zijn. Het was ons allen eene pijnlijke gewaarwording, toen wij vernamen, dat hare laatste vergadering plaats heeft gehad in Leadenhall Street; maar die smart werd veeleer opgewekt door de herinneringen, verbonden aan de geschiedenis en de traditiën der kompanjie, dan door het wezenlijk verlies, dat het gevolg zal zijn van hare opheffing."

De *Times* herinnert er echter vervolgens aan, dat de kompanjie ten grave daalt in 't belang van haren roem en van 't algemeen welzijn; trouwens was hare magt reeds verbroken door de wet van *Pitt*, die haar slechts meer in den vorm liet bestaan; er was nog alleen eene lastige machine overgebleven, die eene dubbele regering daarstelde, en allen, die het wel meenen met het vaderland moeten er zich in verheugen, dat de kompanjie is opgeheven nu zij niets meer kon blijven, dan een werktuig voor kuiperijen en een struikelblok voor elk goed bestuur. De ongelukkige gebeurtenissen van 't vorige jaar in Indië plaats gegrepen, en die aan Engeland nog zoo veel bloed en zoovele schatten zullen kosten, hadden den val van de kompanjie thans tot eene noodzakelijkheid gemaakt. De natie zal Indië redden; het is billijk, dat dat rijk het eigendom blijve van zijne redders.

Aan het ministerie *Derby* is de schoone taak toegevallen die groote veranderingen tot stand te brengen, en de jeugdige minister van koloniën, die aan dien arbeid zijne leiding gaf, heeft aanspraak op de algemeene achting, op de hulde, die voor uitstekende bekwaamheden onder een parlementair bestuur niet worden voorbijgezien.

De *Morning Post* meldt, omtrent het toekomstige lot der Vorstendommen het volgende: De gedachte aan eene staatkundige vereeniging onder een vreemden prins is opgegeven. De Vorstendommen zullen waarschijnlijk weder onder twee Hospodars staan, die de bevoegdheid hebben, bij gewigtige zaken, een' raad bijeen te roepen, als vertegenwoordiger der staatkundige en handels-belangen van de Roumanen. Turkije zal zich verbinden zijne plaatsvervangers te kiezen uit mannen van wie men verwachten mag, dat zij de wetten zullen eerbiedigen en geen misbruik zullen maken van het beheer over 's lands finantiën. De Hospodars zullen voortaan hunne aanstelling niet in Konstantinopel koopen om de bevolking aan den Donau uit te zuigen; zij zullen voortaan niet alleen aan de Porte maar ook aan de Europesche Mogendheden verantwoordelijk zijn.

Den 3den is in Trinity-House ter gelegenheid van den jaardag der Trinity-korporatie, waarvan de prins gemaal voorzitter is, een banket gegeven, waarop door sir *J. Packington*, in antwoord op een toast op de marine uitgebragt door den prins, o. a. gezegd is, dat Engeland niet kan gedoogen, dat zijne oppermagt ter zee verzwakt of zelfs betwijfeld wordt, wijl dit eene kwestie geldt voor Engeland niet alleen als Europeesche mogendheid, maar ook ten opzigte van zijn wereldhandel in alle streken des aardbols van belang. Engeland, zeide Spr., moet daarom blijven wat het zoolang geweest was — de heerscher der zee, en Spr. hoopte, dat alle opvolgende regeringen, tot welke partij ook behoorende, dit mogten begrijpen.

Een brief uit Montevideo deelt het overlijden mede van den heer *Bompland*, den bekenden mede-reiziger van *Alex. van Humboldt* in Zuid-Amerika. *Bompland* was in 1778 te Rochelle geboren en is te St. Francisco de Borja overleden.

Volgens de laatste berigten uit China, waren de verbondene scheepsbevelhebbers voor Pei Ho aangekomen, met doel de Chinesche forten te bemagtigen, die de monding van die rivier verdedigen.

LONDEN, 12 Julij.

De *Times* deelt heden depêches mede uit Calcutta van 3 Junij en van Madras van 10 Junij. De opperbevelhebber *Collin Campbell* bevond zich te Futteghur. De opstandelingen van Kalpee trokken op Gwalior, en werden door eene Engelsche kolonne gevolgd. In Scindia hebben de opstandelingen gezegevierd en zijn te Aypa gekomen; den 1 Junij hadden zij de forten hernomen, die de generaal *Rose* kortelings had bemagtigd. In centraal Indië was de bevolking weer zeer onrustig.

Naar men verneemt, was eene Britsche kolonne, die in Scinde een leger muitelingen vervolgde, den 1 Junij door de rebellen geslagen geworden. Ook in Midden-Indië steken de oproerlingen het hoofd weder op. Generaal *Jones* heeft Mohundee en eenige omliggende dorpen in de asch gelegd, zonder tegenstand te ontmoeten.

De handel in invoer-artikelen was levendig; de inlandsche produkten-markt flaauw. De wissel-koers op Londen 2 sh. 1 p.

— 12 *Julij*. Gec. $95^{1}/_{8}$; Braz. 5 pCt. $102^{1}/_{2}$; Mex. 3 pCt. $19^{7}/_{8}$; Peru $4^{1}/_{2}$ pCt. $88^{3}/_{4}$; Port. 3 pCt. $45^{1}/_{4}$; Sp. 3 pCt. $43^{3}/_{4}$; $1^{1}/_{2}$ pCt. $27^{3}/_{8}$; Rusl. $4^{1}/_{2}$ pCt. $99^{1}/_{4}$; 5 pCt. 112; Holl. $2^{1}/_{2}$ pCt. $65^{1}/_{2}$; 4 pCt. $100^{1}/_{2}$; Sard. $89^{3}/_{8}$.

PARIJS, 11 Julij.

In de negende zitting van het kongres, gisteren gehouden, zegt men, dat weinig is verrigt, en men meent, dat ook van de volgende zitting, Woensdag of Donderdag te houden, hetzelfde zal kunnen gezegd worden. De werkzaamheden vermeerderen steeds, en er wordt tijd vereischt, om alles zoo te regelen en te ordenen, dat de verschillende punten eene oplossing kunnen erlangen. Een punt van groot belang is de benoeming der hospodars. Hieromtrent zijn drie voorstellen gedaan. Volgens het eerste zou het kongres hen benoemen; hierdoor meende men althans eenigzins tegemoet te komen aan het verlangen der bevolking van de vorstendommen, dat Europa hun een vorst zou geven; — ook dacht men, dat de benoeming door de mogendheden den hospodars in *prestige* en gezag zou doen winnen. Hiertegen wordt aangevoerd, dat de vorstendommen daarbij nog zouden verliezen, doordien men, in plaats van hun een vreemden vorst te geven, die hen vrij en onafhankelijk zou maken, hun nu een bestuur geeft waarvan de Porte zich zal bedienen om hare politiek te steunen. Bovendien konden de mogendheden minder met de personen die zij tot hospodars zouden benoemen bekend zijn, en dus niet zoo juist weten of die geschikt waren om de vorstendommen te besturen. Een tweede voorstel wil de Porte laten benoemen, die zich echter naar het verlangen der meerderheid van de mogendheden zou moeten schikken. Daardoor meende men het eenig middel gevonden te hebben om des Sultans gezag in de Vorstendommen te bevestigen. De bestrijders van dit voorstel waren van oordeel, dat de bewoners der Vorstendommen in zoodanigen hospodar toch nooit vertrouwen zouden stellen, te meer daar men algemeen beweert, dat de Porte niet schroomt dergelijke betrekkingen te verkoopen. — Het derde voorstel was, dat de bewoners der Vorstendommen als van ouds, zelven zouden kiezen. Hiertegen uit den aard der zaak weinig degelijke argumenten bestaande, heeft men gezegd, dat het niet doenlijk was in een land, waar geen publieke opinie bestaat. Deze bestaat echter wel en heeft zich o. a. bij de benoeming der Divans zeer doen gelden.

De keizer zal op zijne reis naar Cherburg vergezeld worden door de ministers van oorlog en van marine. — Z. M., zegt men, is ook voornemens Baden te bezoeken — dit werd reeds voor eenigen tijd door Duitsche bladen medegedeeld — en, welligt ook het kasteel Arenenberg.

De heer *Migeon*, zegt men, heeft weder bedankt voor het hem opgedragen mandaat als afgevaardigde. Ook wil men, dat hij zich bij den keizer schriftelijk zou beklaagd hebben over de vijandige gezindheid van regeringswege tegen hem aan den dag gelegd, daarbij alle ongelukken hem overkomen toeschrijvende aan de kwalijkgezindheid van den president van het Wetgevend Ligchaam. Dit gerucht vindt evenwel weinig geloof.

De beroemde zangeres *Cruvelli*, thans baronnes *Vigier*, heeft, zegt men, van den pas in den Nijl ongelukkig omgekomen zoon van den onderkoning van Egypte, een legaat van $1^{1}/_{2}$ miljoen frank gekregen, als blijk van bewondering van den vorstenzoon voor hare talenten.

PARIJS, 12 Julij.

Er zijn berigten uit China van den 29. April, volgens welke de vloot der verbondenen, die voor de monding van de Pei-Ho ligt, aan de Chinesche regering te Peking 6 dagen tijd heeft gegeven, om in het minnelijke in onderhandeling te treden. De Franschen hadden 900 man versterking ontvangen.

BRUSSEL, 11 Julij.

Bij kon. besluit van den 4. dezer, is de heer *E. van den Bosch*, laatstelijk attaché bij het gezantschap van Z. M. den koning der Nederlanden alhier, tot ridder der Leopoldsorde benoemd.

Gister is hier de aartshertog *Johan* aangekomen, en na het diner op het paleis gebruikt te hebben naar Ostende vertrokken.

ADVERTENTIEN.

** De Provinciale Commissie van Geneeskundig Onderzoek en Toevoorzigt, residerende te Utrecht, zal op Donderdag, den 15. Julij 1858, des middags te twaalf ure, examen afnemen van een Aspirant Drogist.

Utrecht, 12 Julij 1858. G. J. LONCQ, Secretaris.

** Ik betuig bij dezen mijnen opregten dank aan allen, die mij zoo binnen als buiten deze stad hunne deelneming betoond hebben in het verlies mijner dierbare echtgenoote.

IJsselstein 10 Julij 1858. M. JORISSEN, *Em. predt.*

GREBBEDIJK.

** Ingelanden der kommuniteit Amersfoort (van het Waterschap De Slaperdijk) worden bijeengeroepen ter vergadering in het gebouw *Amicitia* op Dingsdag, den 20. Julij 1858, 's voormiddags ten elf ure, om te beraadslagen over de geldelijke aangelegenheden, voortvloeijende uit de onlangs aangenomen verhooging en verzwaring van den Grebbedijk, enz.

Amersfoort, den 12. Julij 1858.

De Gekommitteerden van gezegde kommuniteit,
M. TEN BRINK.
G. NIEUWLAND.

** **Verkooping** van wege de Commissie tot invoering van vreemde Zaden en Gewassen, van eenige uit Oost-Indië aangevoerde Planten, waaronder een *Vanda tricolor*, een *Cypripedium javanicum*, een *Hypolytrum compactum* en andere, op Vrijdag den 16. Julij ten twee ure, in het lokaal op het St. Pieterskerkhof.

** **Men verlangt alhier**, tegen 1º November of eerder, een HUISJE met TUIN, met vier vertrekken, huurprijs omstreeks *f* 300.—, liefst gelegen buiten de Wittevrouwenpoort; men gelieve zich te adresseren met franco brieven onder de lett. V. L. bij den Boekhandelaar J. W. VAN LEEUWEN, Breedstraat te Leyden.

** **Er wordt gevraagd** in Utrecht, iemand die geschiktheid heeft aan het hoofd eener Protestantsche Bewaarschool te staan. — Men vervoege zich in persoon bij den Boekhandelaar C. J. HEIJL, Oude Gracht nabij de Weesbrug, te Utrecht.

Horologiemakers Leerling

** wordt gevraagd, desverkiezende met kost en inwoning. Men adressere zich met franco brieven onder lett. Z. bij den Boek- en Papierhand. J. EIJKEL.

** **Men vraagt** tegen September aanstaande een fatsoenlijk MEISJE, om twee jonge Jufvrouwen onderwijs te geven in het Wollen- en Linnennaaijen, 3 à 4 dagen in de week, of halve dagen, naar onderlinge schikking. Brieven franco, lett. B. bij de Boekh. MANSSEN en BLOM, Kromme Nieuwe Gracht F 394.

Lithographische Drukkerij.

** **Twee** of **drie Jongens** kunnen dadelijk als LEERLINGEN geplaatst worden ter Drukkerij van PH. A. A. KANNE, Lange St. Janstraat.

** **J. Knottenbelt,** Zijden- en Manufactuur-Verwer te AMSTERDAM, berigt hiermede zijne geëerde begunstigers te *Utrecht* en *omstreken*, dat hij zijne sedert 50 jaar bestaande zaak, na de terugkomst van zijn zoon uit *Duitschland*, *Zwitserland* en *Frankrijk*, aanmerkelijk heeft uitgebreid.

Naai-, Werkzijde en **Wol aan strengen** worden in alle kleuren en zwaarte **geverwd**. Daarbij alle soorten van Stukgoederen, Gordijnen, Heeren- en Dames-Kleedingstukken, zoowel van zijden, fluweel, wollen als gemengde stoffen, worden in alle kleuren, ook van zwart of donkere tot lichtere geverwd en weder, naar dat ieder soort vereischt, geapprêteerd, geperst, gemoireerd, gedécatiseerd of geglansd.

Ook **Wascht** men gordijnen, tafelkleeden, kleedingstukken en zijden artikelen, zelfs met de meest gemêleerde en teêrste kleuren. Heeren goederen, als **jassen**, rokken, vesten enz., worden gedégraisseerd, zonder dat iets behoeft uit elkander getornd. Vlekken van smeer, olie, stearine of verw worden uit alle stoffen gemaakt en zoo spoedig mogelijk terug geleverd.

Om de toezending gemakkelijk te maken heeft de Heer J. A. ENGLERT in de Twijstraat te Utrecht, zich wel willen belasten met het aannemen en verzenden der Commissiën, welke door mij weder *vrachtvrij* aan ZEd. worden teruggezonden.

CIRCUS WOLLSCHLÄGER.

Het schoone kolossale Gebouw, geplaatst op het Vreeburg.

** Op Donderdag 15 Julij, des avonds ten 8½ uur, en verder alle avonden gedurende de Kermis op hetzelfde uur,

BUITENGEWOON LUISTERRIJKE VOORSTELLINGEN,

door het geheel nieuw geëngageerde Personeel en de prachtige verzameling van 60 uitmuntend gedresseerde Paarden; waarvan dagelijks de Programma's zullen worden uitgegeven, terwijl de groote Billetten uitvoerig de zamenstelling van het gezelschap kenbaar maken.

** De ondergeteekende, voornemens zijnde, met den 1. October 1858, eenen **Cursus** te openen, tot het geven van Onderwijs in **de Blazoen of Wapenkunde, het bereiden van Lakken, Vernissen, Olieën, het Schilderen van Letters, Marmers, Gladhouten,** en verdere aan zijn vak verwante kundigheden en wetenschappen; noodigt jeugdige Schilders uit, die vlug en duidelijk schrijven, en eenigzins bekend zijn met handteekenen, welke van dit onderwijs gebruik wenschen te maken, zich schriftelijk aan te melden vóór den 1. September aanstaande. Nadere inlichting wordt op aanvrage verstrekt.

L. VAN KASTEEL,
Huis- en Rijtuigschilder, Hardebolstraat H 377.

** Bij Gezust. VAN GROENEVELDT, Oudkerkhof, weder ontvangen eene ruime sortering **Parijzer Corsetten,** laatste modellen, van *f* 2.— *f* 5.— en hooger; alsmede eene partij DAMES- en KINDERROKKEN.

** Wij geven onzen Begunstigers kennis, dat, door het vertrek van onzen gewezen Reiziger M. C. ALBERS, onze najaarsreis wat later dan gewoonlijk zal plaats hebben, maar dat wij, ten minste op de voornaamste plaatsen, hun in persoon dit jaar nog hopen te bezoeken; terwijl wij, wat prompte bediening en prijzen betreft, al het mogelijke zullen aanwenden, om het ons sints jaren geschonken vertrouwen bij voortduring waardig te blijven.

Zutphen, 12 Julij 1858.
G. HESSELINK EN ZOON.

** De Wed. MULDER, verwittigt hare geachte Stadgenooten, dat zij met hare van ouds bekende en met gas verlichte **Poffertjeskraam** staat op het Vreeburg, tegen over de fabriek van den Heer *de Heus*; beloovende eene **prompte** bediening.

** W. VAN OVERBEEK, Koekbakker te Deventer, berigt het geëerde Publiek, dat hij met zijn Kraam op de kermis is gearriveerd, en bij hem zijn te bekomen alle soorten van opregte Deventer **Sukade-, Kruid-, Tafel-** en **Klontjes-Koek**, alsmede beste Dalfser **Moppen**. Staande met zijn kraam over het Postkantoor alhier.

NED. RHIJN SPOORWEG.

** De Directie brengt ter kennis van het Publiek, dat ter gelegenheid van het Groot internationaal Scherpschuttersfeest te Arnhem op Zaturdag 17, Zondag 18 en Maandag 19 Julij e.k., **bijzondere Retourbilletten** zullen worden afgegeven van alle Hoofd- en Tusschen Stations naar *Arnhem*, voor denzelfden dag *heen en terug*, tot den gewonen prijs voor heen met 25 % daarenboven, als naar gewoonte afgerond. Naar Arnhem zullen zij gangbaar zijn voor de Treinen 's morgens ten 6.50 en 10.15 uit Rotterdam, 7.35 en 10.15 uit Amsterdam en 7.50 en 10.30 uit Emmerik, en van *Arnhem* voor de Treinen 's avonds ten 7 en 's nachts ten 4.03 naar Amsterdam en naar Rotterdam en 's avonds ten 8.55 naar Emmerik. Gewone Retourbilletten worden er op den betrokken Zondag voor Arnhem niet uitgegeven.

Amsterdam, 12 Julij 1858. DE DIRECTIE.

** DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY, een onfeilbaar middel ter genezing van *open beenen* en *verouderde wonden.* G.... v.. I...., te Nijmegen, oud 27 jaar, had sedert negen jaren een open been, met onderscheidene wonden, waarop alle kunst der heelmeesters was te kort geschoten. Toen hij eindelijk zag dat geen geneesmiddel baatte, besloot hij tot de zalf en pillen van *Holloway*; deze veroorzaakten dadelijk eene aanmerkelijke verbetering in zijn toestand, en nadat hij nog drie maanden lang dezelven gebruikt had, was zijn been geheel genezen, en overigens zijn geheel gestel als hernieuwd.

Zijn op *franko* aanvragen à kontant te bekomen bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht, bij G. C. T. VAN DE ROEMER, te Amersfoort, en bij J. STRAATMAN, hoofddépôthouder te 's Bosch, alsmede te Londen, Strand, 244, en New-York 80 Maiden Lane. HOLLOWAY's etablissement.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes Pillen à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 6,75, *f* 13,50, *f* 20,50. Potjes Zalf à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 13,85, *f* 20,95.

Marktberigten.

Utrecht, 10 Julij. *Winter Tarwe* van *f* 9.25 tot *f* 12.25. *Winter Rogge* van *f* 7.25 tot *f* 7.75. *Zomer Garst* van *f* 5.50 tot *f* 6.00. *Zand Boekweit* van *f* 8.25 tot *f* 8.75. *Zwaare Haver* van *f* 5.40 tot *f* 6.00. *Ligte Haver* van *f* 4.80 tot *f* 5.20. *Duiven Boonen* van *f* 9.00 tot *f* 9.25. *Vroege Aardappelen* van *f* 2.60 tot *f* 3.20 het mud. *Boter (gras)* van *f* 1.10 tot *f* 1.24. *Idem* (wei) van *f* 0.92 tot *f* 1.00. het pond. *Hoendereijeren* van *f* 1.90 tot *f* 2.50 de 100 stuks.

Ter markt waren aangebragt: 1105 mudden Tarwe, 164 m. Rogge, 249 m. Boekweit, 165 m. Haver, 6 m. Garst, 11 m. Duiven- Paardenboonen, 1287 m. Aardappelen, 2284 ponden Boter.

Aan de Graanmarkt was de handel lusteloos, de prijzen van den vorigen marktdag waren moeijelijk te bedingen, zijnde Tarwe en Rogge zelfs iets lager afgegeven.

Amsterdam 12 Julij Tarwe onveranderd; 131 ℔ nieuwe witte bonte Poolsche *f* 347; 133 ℔ Nassau Diets *f* 33.. 158/2 ℔ Bovenl. *f* 308; 160/2 ℔ dito *f* 312; 163/.. dito *f* 320; 162/2 Kleefsche *f* 340. Rogge goed prijshoudend; 117, 118 ℔ Petersburg *f* 180, *f* 182; 1.. 120 ℔ *f* 184, *f* 186; 118 ℔ Petersburg *f* 184; 1.. 126 ℔ Pruissische *f* 207, *f* 212. Haver vaster; Petersburg *f* 10¾ per 100 kil. Boekweit onveranderd; 122, 124 ℔ Holsteinsche *f* 253, *f* 256, *f* 263.

Rotterdam, 12 Julij. Granen enz. Tarwe: Zeeuwsche, Vlaamsche en Overmaassche was ruim aangevoerd, vond weinig kooplust en werd 75 cent lager afgegeven; goede en puike *f* 9.25 a *f* 9.75; Mindere *f* 8.50 a *f* 9; Ro.. soorten vonden mede trage koopers. Alleen de puike kwaliteit bragt door schaarschheid vorige prijzen op: 1.. ℔ Hooglandsche Kleefsche *f* 360; 165 ℔ Bovenlandsche Ris *f* 335; 162 ℔ Bovenlandsche *f* 312. Rogge: Overmaassche, Zeeuwsche en Vlaamsche 30 cent lager, ..nig begeerd *f* 7 a *f* 7.75; voorts 150, 152 ℔ Pruissische *f* 205, *f* 210; 145 ℔ Archangel *f* 195 gerijf, *f* 1.. partij. Gerst: Zeeuwsche, Vlaamsche en Overmaassche 20 c. lager; Winter *f* 5.50 a *f* 6.30; dito Zomer *f* .. a *f* 6.20. Haver: Zeeuwsche en Inlandsche korte *f* .. a *f* 6.50; dito lange *f* 3.80 a *f* 5.50. Boekweit lager op 140 ℔: Noordbrabandsche *f* 245, *f* 250, *f* 255; Vriessche Veen *f* 245; Rijn *f* 260; Fransche *f* 215.

Schiedam 12 Julij. Granen. Verkocht: Gerst, 1.. Libau *f* 196 contant., *f* 198 6/w.

Moutwijn per Ned. vat zonder fust *f* 16,25. Jenever idem *f* 21,75. Amsterd. proef *f* 23,00, zonder de lasting. Spoeling *f* 1,60 per ketel.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (Zonnenburg)

Julij.	Uren	Wind-rigt.	kr. N. ℔	Barom bij 0	Ther F.	Afwijk. d. temp.	Vochtigh.	Gev. regen	Opmerkingen
11	2	nnw.	12.0	758.86	63.0	— 8.6	0.86	0	Zw. bewolkt
	10	nw.	12.0	59.73	58.1	— 3.1	0.87	0	Betrokken
12	8	n.	7.5	61.55	56.8	—11.0	0.92	0.9	Idem.
	2	nnw.	1.5	62.66	64.8	— 7.0	0.76	0	Bewolkt.
	10	w.	0.0	63.20	54.7	— 6.7	0.91	0	Helder.
13	8	wzw.	1.0	62.54	60.8	— 7.2	0.96	0.1	Betrokken

PRIJZEN DER EFFEKTEN.

AMSTERDAM 12 Julij 1858.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld . . .	2½ pCt.	64¼	64⁵⁄₁₆	64⅜
dito dito	3 „	76¾		
dito dito	4 „	98¾		
Amortisatie-Sijndikaat	3½ „	93¼		
Handelmaatschappij .	4½ „	140⅝	141¼	140⅝
Oost-Indische Leening	4 „	97½		
Leen. Holl. Spoorweg	4½ „	99¼	99⅜	
BELGIE.				
Certifik. bij *Rotschild*	2½ pCt.	52¾		
SPANJE.				
Obligatien	1½ pCt.	27³⁄₁₆	27⁵⁄₁₆	27⅜
Oblig.	3 „	43¹³⁄₁₆	43⅞	38⅜
Binnenl. Schuld . . .	3 „	38⅜	38½	
Amortisable		8³⁄₁₆		
Bewijzen Koepons . . .		5⁵⁄₁₆	5⅛	
PORTUGAL.				
Obligatien	3 pCt.	46⁵⁄₁₆	46½	46⅜
dito 1856/57.	3 „	44⅞	45¹⁄₁₆	
dito uitgestelde		28¼		
RUSLAND.				
Oblig. bij *Hope en Co.*	5 „	106¼	106⅜	
Obligat. 1828 & 1829	5 „	103¼	103⅜	
Certifikaten 1840. . .	4 „	87⁹⁄₁₆	87⅝	
Cert. bij *Stieglitz* .	4 „	87⅝		98⅜
dito 5e Serie	5 „	98¾	98⅞	
dito 1855 6e Serie . .	5 „	101¹⁵⁄₁₆	102	
dito Adm. te Lond.	4½ „	97⅜		
POLEN.				
Obligatien.	4 pCt.	81⁷⁄₁₆	81⅛	
OOSTENRIJK.				
Oblig. bij *Goll en Co.*	4 pCt.	61⁵⁄₁₆		75⅜
Oblig. Metaliek . . .	5 „	75³⁄₁₆	75⁵⁄₁₆	
Oblig. Rente Am. . .	5 „	87⅛	87³⁄₁₆	
dito dito Nat. 1854 .	5 „	76⅜	76½	98⅜
dito dito	2½ „	38¹¹⁄₁₆	38¾	
BRAZILIE.				
Geldl. 1824, £ 100. .	5 pCt.	99¾		
AMERIKA.				
Ecuad. Oblig. 1855 . . .	1 „	13¹³⁄₁₆	14⅛	
Grenada, Oblig. . . .	3¼ „	20¼	20⁵⁄₁₆	
Mexiko, Obl.	„	19½	19⁹⁄₁₆	
N.-Am. Illin. Obl. C. B.	7 „	82½	83	

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

Bijvoegsel bij No. 163
van de Utrechtsche Prov. en Stads-Courant.

Zitting van den Stedelijken Raad.

(*Vervolg en slot der zitting van Maandag* 5 *Julij*.)

De heer *Boer* heeft met eenige bevreemding hooren beweren, dat men eigenlijk bij deze voordragt achteruit is gegaan; die meening kan alleen voortvloeijen uit eenzijdige beschouwing, althans, een vooruitgang — een krachtig meêgaan in den geest des tijds, noemt Spr. de in de koncept-verordening opgenomen periodieke aftreding van het bestuur. De leden werden vroeger benoemd *ad vitam*; de gekombineerde komm., die deze zaak onderzocht heeft, heeft gemeend, dat juist niet in den geest des tijds was en men moest komen tot het beginsel van periodieke aftreding. Wat betreft het denkbeeld van vrije keuze, waartoe de komm. het voorstel gedaan heeft; dit is vooral het gevolg der laatste moeijelijkheden bij de benoeming van den heer *O. van Rees*; zulke zwarigheden zouden terstond weder plaats hebben, bij aanneming van het amendement van den heer *van Hengelaar* want dan zullen er zijn leden van den raad, die dan toch tegenover andere leden niet uit den raad moeten staan; en juist dat onderscheid dat aanleiding heeft gegeven tot de verwikkelingen, te behouden, is, gelooft Spr., niet goed gezien en in strijd met de perodieke aftreding. De leden toch van den raad zullen als zoodanig moeten aftreden als zij ophouden lid van den raad te zijn, terwijl de leden van het bestuur slechts om de 12 jaar zullen aftreden. De interpretatie van art. 147 gem.-wet heeft Spr. mede met bevreemding gehoord en hij voegt zich in dit opzigt geheel bij de zienswijze van den vorigen Spr. Art. 147 draagt aan den raad eene algemeene bevoegdheid op »om te benoemen," maar voegt er, als in eenen adem bij, »zoover hij dat regt van benoeming, bij plaatselijke verordeningen niet aan anderen opdraagt." Die beperking van zijn regt, door opdragt aan anderen, heeft deze raad zelfs meermalen gedaan, onder anderen in de verordening voor de benoeming van gemeente-ambtenaren. Intusschen grijpt het amendement van den heer *v. Hengelaar* zoo diep in de geheele verordening in, dat Spr. ook met een oog op het reeds ver gevorderd uur, het wenschelijk acht deze beraadslagingen thans te eindigen en tot eene volgende vergadering te verdagen.

Den *Voorz.* komt het wenschelijk voor, met het oog op de vroegere moeijelijkheden, die het gevolg waren van zeker gevoel van onafhankelijkheid, dat de beoogde wijziging zoo mogelijk met medewerking dier besturen geschiede en daarom zoo weinig mogelijk af te wijken van wat met onderling overleg is voorgesteld.

De heer *de Muralt* merkt aan, dat ten gevolge der door B. en W. voorgestelde wijzigingen, zich het geval zou kunnen voordoen, dat in het koll. geen lid van den raad zitting heeft, eene omstandigheid, die Spr. meent dat men wel in aanmerking mag nemen.

De *Voorz.* zegt, dat bij eene vakature daarop gelet kan worden, zoodat men altijd ook twee raadsleden zou kunnen aanbevelen.

De heer *Bosch* verklaart, dat hij zich volkomen vereenigt met de beginselen door den heer *v. Hengelaar* ontwikkeld omtrent de bevoegdheid van den raad om uit zijn midden hetzij al de leden hetzij de helft der leden van het bestuur der vereenigde gods- en gasthuizen te kiezen, al naar mate de raad zulks noodig acht. Geenszins zou Spr. willen medewerken om een raadsbesluit tot stand te brengen; waardoor de mogelijkheid zou ontstaan, dat de raad geen enkel lid uit zijn boezem in het bestuur der vereenigde gods- en gasthuizen had gekommitteerd. Volgens de bestaande organisatie, moeten zes raadsleden, zijnde de helft van het bestuur, in dat zoo hoogst belangrijk kollegie zitting hebben, de invloed, die derhalve van raadswege wordt uitgeoefend is aanzienlijk. Doordrongen van het nut om dien invloed te behouden (want hetzij in het voorbijgaan opgemerkt, dit kollegie administreert het stads ziekenhuis) zal spreker elk voorstel verwerpen, dat daarop inbreuk maakt.

De heer *de Jong* zegt, dat wat de heer *de Muralt* aanvoert, ja mogelijk, maar haast ondenkbaar is, wijl men dan bijna tot de veronderstelling moet komen, dat er eene zamenspanning tusschen het kollegie van regenten en het dagelijksch bestuur zou plaats hebben om de leden van den raad in hunne voordragten voorbij te gaan.

De heer *de Muralt* heeft niet gemeend dat eenige zamenspanning denkbaar was, maar zegt dat nu het al of niet benoemen van leden uit den raad kan afhangen van de zienswijze van het koll. van B. en W., die toch ook verscheidene voordragten voor andere inrigtingen doen, waarop nooit leden uit den raad voorkomen. Wanneer de bepaling vervalt dat een zeker getal leden uit den raad moet gekozen zijn, dan ziet Spr. ook geen reden waarom B. en W. op de door hen in te dienen voordragt, meer dan op die andere voordragten, juist leden van den raad zouden plaatsen; maar bij de organieke wet voor het kollegie is bepaald dat de leden, althans mede uit den raad zullen worden gekozen.

Wegens het vergevorderd uur worden alsnu de verdere beraadslagingen verdaagd tot eene volgende vergadering.

Het jaarverslag door Ged. Staten, in de zomervergadering van 1858 aan de Prov. Staten uitgebragt, bevat o. a. 't volgende:

Hoofdstuk I. Bevolking. De wettig gedomiciliëerde bevolking bedroeg op 31 Dec. 1856 77028 mannen en 79796 vrouwen, totaal 156,824. Het totaal der geboorten was in 1857 2885 mannen en 2729 vrouwen. Het totaal der personen, die zich gevestigd hebben in de provincie 3565 mann. en 3492 vrouwen. Het totaal der sterften was 2172 mann. en 2013 vrouw. Het totaal der personen, die de provincie verlaten hebben 3420 mann. en 3452 vrouw. Zoodat de wettig gedomiciliëerde bevolking is toegenomen met 858 mann. en 756 vrouw., totaal 1614, en op 31 Dec. 1857 bedroeg 77886 m. en 80552 vr., totaal 158,438. Daaronder zijn begrepen: 500 van de landmagt, 3 van de zeemagt, 26 krankzinnigen, 36 gevangenen, 249 m. en 99 vr. bestedelingen in de koloniën der maatsch. van weldadigheid. — De feitelijke bevolking op 31 Dec. 1857 bedroeg 161,175, 80034 van het m. en 81141 van het vr. geslacht.

Onder de gestorvenen was er een boven de 100 jaar; ¼ deel der geborenen was reeds onder de 4 maanden dood.

Naar de gezindheden waren onder de wettelijke bevolking 92,523 hervormden, 4,661 andere protestanten, 58,398 roomschen, 1218 oud-R. en 1606 joden.

Hoofdstuk II. Regeling en bestuur van het provinciale huishouden. Het getal kiezers, ter benoeming van de leden der prov. Staten, bedraagt: in het kiesdistrikt Utrecht 1364, Amersfoort 808, Amerongen 729, Ysselstein 1006, Breukelen 946, totaal 4853, zijnde 138 meer dan in 1856.

De archivarius heeft den wensch geuit, dat niet alleen de leden der gewestelijke autoriteit, maar dat ieder, die, hetzij door de betrekkingen zijner voorouders, hetzij op eenige andere wijze, in het bezit kwam van registers en andere staatsstukken, mogt kunnen goedvinden, vóór de uitgave der inventarissen, de archieven daarmede te verrijken. Aan vele onbekrompene gevers zijn deze instellingen reeds belangrijke, ja kostbare bescheiden verschuldigd.

De begrooting der kosten van het provinciaal bestuur, voor zoo veel het Rijks-bestuur is, was voor 1857 *f* 41,055.—.

De begrooting der enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven is, voor den jare 1857, vastgesteld: In inkomsten *f* 73,766.84^5 en uitgaven, gelijke *f* 73,766.84^5.

Onder de inkomsten zijn 6 opc. geb. eigend. *f* 11,593.98, 6 opc. ongeb. eigend. *f* 18,397.—, 6 opc. personeel *f* 22,211.49; — onder de uitgaven, onderhoud en verbetering van wegen *f* 11,790.—, voor onderwijs, kerk- en schoolgebouwen enz. *f* 14,385.—, 4e bijdrage verbetering Holl. IJssel *f* 10,000.

Hoofdstuk III. Huishouding der Gemeenten. De vereeniging van gemeenten in dit gewest, waarvan wij in de verslagen over 1856 en vroeger gewaagden, is tot stand gekomen.

De begrootingen van al de gemeenten over 1857 wijzen gezamenlijk aan: In gewone ontvangsten *f* 699,135.89^5, in buitengewone ontvangsten *f* 98,995.85, totaal *f* 798,131.74^5.

De plaatselijke belastingen bedragen als volgt: *a.* Opcenten op 's Rijks direkte belastingen en hoofdelijke omslagen *f* 309,525.07^5. *b.* Opcenten op 's Rijks akzijnsen *f* 236,805.97^5. c. Plaatselijke belastingen op voorwerpen, waarop geen Rijks belasting geheven wordt, als: op honden *f* 4,867.50. *d.* Heffingen of retributiën voor het gebruik van openbare werken, en andere ontvangsten *f* 68,486.11^5.

De gezamenlijke uitgaven zijn bij de plaatselijke begrootingen over 1857 uitgetrokken: Gewoon *f* 776,438.38^5, buitengewoon *f* 17,877.13, totaal *f* 794,315.51^5.

Hierin komen o. a. voor: Kosten van het gemeente-bestuur *f* 180,581.19. Kosten van publieke werken *f* 106,185.73. Belastingen en ongelden *f* 8,831.72^5. Kosten van het openbaar onderwijs *f* 37,198.23^5. Uitgaven voor inrigtingen tot bevordering van kunsten en wetenschappen. *f* 15,100.—. Toelagen voor onderstand van behoeftigen en van liefdadige instellingen *f* 118,907,49. Onvoorziene uitgaven onder goedkeuring van gedeputeerde Staten *f* 41,164.97. Renten van gemeente-schulden *f* 27,387.99. Aflossing van gemeenteschulden *f* 47,139.50. Pensioenen *f* 6,563.—. Buitengewone uitgaven *f* 17,877,13.

Tot bestrijding der gemeente-behoeften zijn, met uitzondering van Amerongen, Driebergen, Eemnes, Leersum, Rhenen, Rijsenburg, Vreeswijk en Zeyst, in alle gemeenten hoofdelijke omslagen gevorderd, die over 83 gemeenten hebben bedragen *f* 173,325.86.

Het aanzienlijk grooter bedrag der hoofdelijke omslagen, in vergelijking met dat van vorige jaren, is ontstaan, doordat vele gemeenten haren omslag hebben moeten verhoogen, ten gevolge der meerdere uitgaven, veroorzaakt door het armwezen, als ook tot dekking van verschillende achterstallige schulden.

Hoofdstuk IV. Medische policie. In de hoofdstad der provincie is de gezondheids-toestand gedurende het jaar 1857 vrij gunstig geweest. Het stationnaire ziekte-karakter was, zoo als in de laatstvoorgaande jaren, bepaald adynamisch. Er zijn enkele gevallen van roodvonk geweest. Typhus en kinkhoest hebben zich het geheele jaar door sporadisch vertoond. Zoo ook pokken, waarvan 147 gevallen zijn bekend geworden, — een getal, op eene bevolking van 50,000 zielen te gering, om er den naam van epidemie aan te geven. De syphilis sluipt steeds voort. Policiemaatregelen tot beteugeling blijven ontbreken.

Te Amersfoort zijn buitengewoon veel zieken geweest, onder alle klassen der maatschappij. Bovenal moet eene zeer uitgebreide epidemie van aanhoudende, vooral typheuse koortsen vermeld worden, welke van Maart tot Augustus, eerst onder de arme klasse, later ook onder de meer gegoede burgers geheerscht heeft, en waaraan ook velen overleden zijn, ofschoon de sterfte, in verhouding tot het aantal zieken, toch niet groot genoemd kan worden. Onder de overige steden der provincie heeft vooral Wijk bij Duurstede, in de tweede helft des jaars, den schadelijken invloed der buitengewone zomerwarmte ondervonden.

Hoofdstuk V. Nationale Militie en Schutterijen. Het getal der tot de loting voor de nationale militie ingeschrevenen voor de ligting 1857 bedraagt 1626 manschappen. Het door de provincie te leveren kontingent beliep: Gewoon 443, Buitengewoon 14, te zamen 457.

Het getal der voor het kontingent ingelijfde manschappen was: Vrijwilligers 2, zonder loting 2, lotelingen 360, nummerverwisselaars 42, plaatsvervangers 38, te zamen 444.

De sterkte der schutterijen in de provincie is als volgt: Dienstdoende schutterijen. Aktief 1046, reserve 627.

Rustende schutterijen. Actief 1510, reserve 1285. Totaal van de sterkte der dienstdoende en rustende schutterijen 4468.

Hoofdstuk VI. Kerkelijke Zaken. Gedurende het jaar 1857 is in het bestaande getal van 66 Nederduitsch-Hervormde gemeenten in deze provincie geene verandering gekomen; zij werden door 83 leeraren en 1 vasten hulpprediker bediend.

Volgens berigt van den heer *J. Zwijsen*, aartsbisschop van Utrecht, is in den loop van het jaar 1857 het nieuw gebouwde seminarie te Rijsenburg door de leeraren en studenten betrokken, terwijl overigens in de in deze provincie bestaande 42 R. K. kerkgemeenten, welke bediend worden door 42 pastoors, 1 rektor en 26 kapellaans of hulppredikers, geene verandering is gekomen.

Volgens de door ons ontvangen berigten zijn de kerkgebouwen over het algemeen in goeden staat. Voor de instandhouding wordt zooveel mogelijk zorg gedragen.

Hoofdstuk VII. Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen. In de provincie Utrecht waren aanwezig: Openbare scholen 81, bijzondere der 1e klasse 24, bijzondere der 2e klasse 54, te zamen 159.

Het getal leerlingen was op 15 Jan. 1857, op de openbare scholen 5909 jong. en 4508 meisj., op de bijzondere 1. kl. 2467 j. en 2095 m., op de bijzondere 2. kl. 1224 j. en 1016 m.; te zamen 17219, en op 15 Julij 1857 op de openbare scholen 5146 j. en 4463 m., op de bijzondere 1. kl. 2504 j. en 2114 m., op de bijzondere 2. kl. 1205 j. en 990 m.; te zamen 16422.

Bewaarscholen waren er 25 met 1273 jong., 1448 m., te zamen 2721 kinderen. Herhalingscholen 6 met 150 m. en 55 vr., zondagscholen 10 met 334 m. en 266 vr., werkscholen 7 met 370 vr., volkszangscholen 1 met 45 m., Gymnasticscholen 1 met 13 m. leerlingen.

Op den 15. Jan. dezes jaars bedroeg het aantal leerlingen op de Lat. school te Utrecht 67, en te Amersfoort 29.

Op den 31. Dec. ll. was het aantal studenten: Bij de geneeskundige fakulteit alhier 59, elders studerende 8, bij de wis- en natuurk. fak. 14, bij de godgeleerde fak. alhier 218, elders 11, bij de regtsgeleerde fak. alhier 194 elders 7, bij de letterkundige fak. alhier 13, te zamen 524.

Uit de Volks-bibliotheek werden in 1857 geleend 4716 boeken.

Het historisch genootschap bleef steeds in bloeijenden toestand en telt 262 leden. — De afd. der maatsch. tot bevordering der geneeskunst telt 53 gewone en 4 buitengew. leden. — Het departement van de nederl. maatsch. ter bevordering der pharmacie telt 33 leden.

Het Collegium Musicum Ultrajectinum telt ongeveer 90 leden en meer dan 200 geabonneerden. — Het natuurkundig gezelschap blijft in bloeijenden toestand en telt 124 leden. — De bloeijende vereeniging ter bevordering van nuttige kennis telt 360 leden.

Het leesmuseum heeft 200 gewone en 113 buitengewone leden. Aldaar liggen ter lezing 35 dagbladen en 168 tijdschriften, waarvan 28 van godgeleerden, 17 van regtsgeleerden, 36 van natuurkundigen, 21 van geneeskundigen en 66 van letterkundigen of algemeenen aard.

Het provinciaal Utrechtsch genootschap van kunsten en wetenschappen telde op het einde des vorigen jaars 4 honoraire, 61 buitenlandsche en 484 gewone leden.

In 1857 bedroeg het getal kweekelingen op de stadsscholen van teeken- en bouwkunde 309.

De stedelijke zangschool telt 50 à 60 leerlingen, die driemalen 's weeks onderwijs ontvangen.

Hoofdstuk VIII. Armwezen. Over het algemeen, en met uitzondering van de steden Utrecht en Amersfoort en eenige kleine gemeenten, bijna uitsluitend door eenige weinige min of meer gegoede landbouwers-familiën bewoond, was over 1856 het gevoelen van bijna alle besturen der overige gemeenten ongunstig over de werking der nieuwe wet.

Ook over 1857 is dit het geval. Ook nu wordt geklaagd over het hoog bedrag van de kosten van onderstand, verschuldigd aan andere besturen. Voor sommige gemeenten zijn die kosten aanmerkelijk toegenomen. Zoo bedroegen, bijv. te Loenen, die kosten in 1857 *f* 307.50, zijnde ongeveer $1/12$ der totale uitgaven; en bedroegen die kosten te Wijk bij Duurstede in 1857 *f* 800.—, in 1856 *f* 766.55^5 en in 1855 *f* 645.19^5, terwijl vóór de invoering der wet de kosten voor het armwezen aldaar jaarlijks ongeveer *f* 150.— bedroegen.

Dat de klagten over het toenemen der kosten van het armwezen niet ongegrond zijn, schijnt te kunnen worden afgeleid uit de volgende vergelijking van de kosten voor onderstand en subsidiën, voorkomende op alle gemeente-rekeningen over 1853 en 1856, met uitzondering van die van Utrecht en Amersfoort.

Die kosten bedroegen na aftrek van het terug ontvangene:

In 1856 onderstand *f* 14952.67, subsidiën *f* 4720.—, totaal *f* 19672.67. In 1853 onderstand *f* 4982.70, subsidiën *f* 6278.59, totaal *f* 11261.29; dus in 1856 meer in onderstand *f* 9969.97, minder in subsidie *f* 1558.59, en dus meer in uitgaaf *f* 8411.38.

Evenwel moet men opmerken, dat, bij vergelijking van de kosten van onderstand, volgens de gemeente-rekeningen over 1853 en 1856, deze in ongeveer 40 gemeenten belangrijk zijn toegenomen, terwijl zulks in de overigen òf in het geheel niet òf ten minste niet in die mate het geval is, dat men daaruit tot eene ongunstige werking der wet zou durven besluiten. Daar het nog al belangrijk vermeerderd bedrag van den onderstand zich niet gelijkmatig over al de gemeenten verdeelt, is natuurlijk het bedrag voor sommige gemeenten nog al bezwarend.

Met uitzondering van Utrecht en Amersfoort, wordt vrij algemeen door de gemeente-besturen het verschil tusschen het bij de wet en de kerkelijke reglementen aangenomen domicilie van onderstand voor zeer nadeelig gehouden, en aangedrongen op wijziging van art. 27 der wet. Die wensch is wederom door ons aan den minister van binnenlandsche zaken medegedeeld.

De kosten volgens de gemeente-rekeningen over 1856 waren:

	Steden.	Platte land.	Totaal.
Krankzinnigen	*f* 10.630.24	*f* 3.648.61	*f* 14.278.85
Onderstand . .	- 9.169.93^5	- 11.574.31^5	- 20.744.25
Subsidiën . .	- 49.910.31	- 3.020.—	- 52.930.31
Traktementen.	- 4.428.32	- 5.463.30	- 9.891.62
Koloniën . .	- 21.309.43^5	- 2.673.44^5	- 23.982.88
Totaal . .	*f* 95.448.24	*f* 26.379.67	*f* 121.827.91

Volgens de begrootingen voor 1858 zijn de uitgaven geraamd op:

	Steden.	Platte land.	Totaal.
Krankzinnigen	*f* 14 702.—	*f* 4.562.16	*f* 19.264.19
Onderstand .	- 4.010.—	- 14.739.60	- 18.749.60
Subsidiën . .	- 46.153.—	- 2.755.54^5	- 48.908.54^5
Traktementen .	- 9.895.—	- 5.486.95	- 15.381.95
Koloniën . .	- 24.482.07	- 3.102.20	- 27.584.27
Totaal. . .	*f* 99.242.07	*f* 30.646.45^5	*f* 129.888.52^5

Het bedrag der subsidiën, aan burgerlijke armbesturen uitbetaald in 1856, is *f* 7,710.02^5 lager dan in 1855. Te Utrecht is in 1856 daarvoor minder uitgegeven *f* 9,030.02^5, en bedroeg het de som van *f* 31,578.31.

Over het algemeen schijnt de toestand van het armwezen in 1857 beter te zijn geweest dan in 1856. De gunstige gezondheids-toestand, de goede oogst, de mindere duurte der levensmiddelen, de gedurende den winter minder lang-

durig afgebroken veld-arbeid en veel gelegenheid tot werk, op sommige plaatsen zelfs tot eenigzins hoogere loonen, hebben daarop zeker eenen gunstigen invloed uitgeoefend.

Op het getal inwoners was het getal der bedeelden op honderd zielen: In de steden in 1857 23.5, in 1856 24.6, in 1855 28.5, in de Gemeenten in 1857 7.2, in 1856 8.3, in 1855 9. Die verhouding is dus over 1857 wederom gunstiger dan over de vroegere jaren.

Uit kollekten en vrijwillige bijdragen werd verkregen *f* 233,547.62, subsidiën van het burg. bestuur *f* 40,839.76, totaal in 1857 *f* 274,387.38, in 1856 bedroeg dit *f* 292,006.82^5, dus minder in 1857 *f* 17,619.44^5, en wel minder kollekten, *f* 11,764.41, en subsidiën *f* 5,855.03^5.

Hoofdstuk IX. Openbare veiligheid. De in vorige jaren zoo gunstig werkende maatregel van policie, het stationneren van detachementen kavalerie als hulp-marechaussée, werd in den winter van 1857 op 1858 niet herhaald.

De ingestelde Rijks-veldwachtdienst zal dan ook dien maatregel onnoodig behoeven te maken.

Hoofdstuk X. Rijksmiddelen. De grondbelasting voor geb. en ongeb. eigendommen bragt in 1857 *f* 4,743,430.73 op, of *f* 840,039.14 meer dan in 1856; personeel *f* 570,805.13 of *f* 8,924.11^5 meer dan in 1856; patenten *f* 109,488.54 of *f* 1,469.68 meer dan in 1856; in- en uitg. regten *f* 14.285.68^5 of *f* 2649.6 meer dan in 1856; akzijnsen *f* 879,428.09^5 of *f* 41,210.73^5 meer dan in 1856; zegel, registr., griff., hyp. en sukz. regten *f* 703,710.39 of *f* 85,026.99^5 meer dan in 1856; waarborg *f* 9,587.98^5; domein *f* 63,515.73 of *f* 4,368.77^5 meer dan in 1856.

Hoofdstuk XI. Waterstaat. De buitengewoon lage waterstanden veroorzaakten veel stremming aan de scheepvaart. De waterhoogte van den Rijn en de Lek was, behalve in Jan. het geheele jaar beneden den middelbaren zomerstand.

De verdere verhooging en verzwaring van den Grebbedijk, in het algemeen belang zoo dringend noodig, om de hernieuwing van de zoo noodlottige doorbraak van 1855 te voorkomen, heeft haar beslag nog niet verkregen. Het is intusschen hoogst aangenaam te kunnen vermelden, dat er uitzigten bestaan, dat omtrent deze zoo gewigtige aangelegenheid eene gunstige mededeeling in 't volgend verslag zal kunnen gedaan worden.

De slechte toestand der rivier de Eem, wat hare bevaarbaarheid aangaat, vooral bij de uitmonding aan zee, heeft gedurende vele jaren aanleiding tot klagten gegeven. De gemeenteraad van Amersfoort heeft den ingenieur *v. Diggelen* het onderzoek naar verbeteringen opgedragen; het gevoelen van den hoofdingenieur *Ortt* verschilde daarmede. De belanghebbenden zijn het nu ook nog niet eens en is eene afsluiting of kanalisering der Eems nog verwijderd.

Tot daarstelling van het Tienhovensche kanaal zijn reeds vele gronden, ruim de halve lengte, door landheeren beschikbaar gesteld; dat bewijst de belangstelling in eene verbinding tusschen de Vecht en Eem, zoodat er hoop bestaat, dat dit werk zal tot stand komen.

De uitvoering van het aanhangige plan voor eene verbeterde afwatering der Geldersche vallei door een kanaal, tevens voor praamvaart geschikt, is nog ver verwijderd.

De tweede bedijking der Mijdrechtsche droogmakerij, welke in 1856 droog kwam, is nu geheel in kultuur gebragt.

De derde bedijking der Mijdrechtsche droogmakerij moet in 1863 droog gemaakt worden, waartoe in 1861 de plannen voor stoommachine, verkaveling, enz. ingeleverd, en in 1862 de dijken gesloten zullen moeten worden.

Ten aanzien der voorgenomen droogmaking der Rondeveensche en Waverveensche plassen valt weinig te zeggen. Men houdt zich steeds onledig om de verschillende plannen en aanvragen om konsessie en kombinatie tot elkander te brengen, ten einde de voorgenomen onderneming tot droogmaking zooveel mogelijk te bevorderen.

De konsessie tot droogmaking van den Tienhovensch-Maarsseveenschen plas is, na vele onderhandelingen, verleend.

Het herzien der reglementen van de waterschappen in deze provincie heeft een belangrijk deel der werkzaamheden van Prov. Staten in dit jaar uitgemaakt.

Hoofdstuk XII. Wegen. Het onderhoud van 's Rijks groote wegen der 1. klasse in de provincie Utrecht is laatstelijk voor 5 jaren aanbesteed voor *f* 41200.— 's jaars.

De provinciale wegen in dit gewest kosten aan onderhoud *f* 5470.—, en brengen op aan tollen *f* 3083.91^5.

Hoofdstuk XIII. Landbouw. Indien men het jaar 1857 overziet en vergelijkt met den normalen gang der temperatuur, zoo als die uit honderdjarige waarnemingen is opgemaakt, dan komt men tot het besluit, dat het zich kenmerkte door koud en onbestendig weder in de eerste, door groote warmte, droogte en bestendigheid in de laatste maanden.

De hoeveelheid gevallen regen is gering geweest, ongeveer een derde gedeelte minder dan gewoonlijk, terwijl de daaruit ontstane droogte zich nog meer deed gevoelen, uit hoofde de uitdamping, door de hitte, ook zeer groot was.

De sterkte van den veestapel was: paarden 11968, runderen 72477, ezels 302, muilezels 5, schapen 17863, varkens 17330, bokken 493, geiten 3455, schaapskudden 191.

De sterkte van het pluimvee was: kippen 50042, kalkoenen 827, eenden 15376, ganzen 615, duiven 10909, paauwen 64, faizanten 204, zwanen 71, poelpetaten 22.

Hoofdstuk XIV. Jagt en Visscherij. Het jagtveld was buitengewoon voorzien van wild, er werden in deze provincie gedurende den jagttijd een naar evenredigheid groot aantal hazen geschoten, zoo mede faizanten.

De vischvangst was mede zeer ruim, ten gevolge van den gunstigen toestand, waarin de visscherij zich bevond.

Hoofdstuk XV. Ambachts- en fabriek-nijverheid. In het algemeen is in den toestand van het fabriekwezen te Utrecht in dit jaar weinig verandering gekomen. De toestand der fabrieken was te Amersfoort in het algemeen vrij gunstig.

De ambachts-nijverheid te Utrecht heeft in 1857 geene merkbare verandering ondergaan, het loon der werklieden is hetzelfde gebleven, zoo ook het getal werkuren. Ofschoon geene groote werken zijn verrigt, hadden de meeste ambachten druk werk, zoo wel in de stad als in hare omstreken. Door den voortdurend zachten winter konden wijders de meeste ambachten het gansche jaar door werken. De meermalen geuite klagt over de onbekwaamheid van vele werklieden bij den arbeidenden stand blijft bestaan, waarbij zich voegt die over het voortdurend misbruik van sterkendrank.

Hoofdstuk XVI. Handel en scheepvaart De binnenlandsche handel is in het algemeen vrij levendig geweest, en ware het niet dat de geldkrisis, die zich in het najaar van 1857 overal heeft geopenbaard, daarin eenen stilstand had veroorzaakt, dan zou de binnenlandsche handel voorzeker meer voordeelen dan in de laatstvorige jaren hebben opgeleverd.

De binnenlandsche scheepvaart, zoo mede de scheepvaart op de hoofdrivieren de Rijn, de Lek, enz., heeft ten gevolge van den lagen waterstand veel geleden. Desniettegenstaande bedroeg het getal schepen en stoombooten, die in 1857 de schipbrug te Vreeswijk zijn gepasseerd gezamenlijk 4130.

Uit het verslag van Burg. en Weth. omtrent den toestand der gemeente Utrecht over 1857 ontleenen we o. a. 't volgende:

Hoofdstuk I. Bevolking. Het cijfer der wettig gedomiciliëerde bevolking bedroeg op 31 Dec. 51197, tegen 50733 op 31 Dec. 1856. Dat der feitelijke bevolking is van 52936 tot op 53498 geklommen.

De wettig gedomiciliëerde bevolking is verminderd met 1559 van het mannel. en 1689 van het vrouw. geslacht, maar vermeerderd met 1849 van het mannel.- en 1863 van het vrouw. geslacht. Bij de eersten waren 1383 overledenen bij de laatsten 1848 geborenen. Bovendien bevonden zich alhier 1177 militairen, 129 gevangenen, 150 krankzinnigen, terwijl er 286 bestedelingen in de koloniën van weldadigheid waren.

Volgens de tabel der sterften naar den ouderdom blijkt, dat van de 1486 overledenen in 1857 er 597 kinderen zijn, die nog geen twee jaren bereikt hebben.

Hoofdstuk II. Verkiezing. Het getal kiezers bedroeg voor de Tweede kamer 1364, voor de prov. Staten 1364, voor den Gemeente-raad 2040 en voor de kamer van Koophandel 767.

Hoofdstuk III. Verschillende onderwerpen betrekkelijk het beheer der Gemeente. Het archief der gemeente en het stedelijk museum van oudheden worden in goeden stand gehouden, en ontvingen in het afgeloopen jaar belangrijke geschenken, bestaande uit oudheden, zeldzame boekwerken, teekeningen, schilderijen en voorwerpen in steen.

Hoofdstuk IV. Geldmiddelen. De begrooting voor 1857 sloot met een gelijk cijfer voor ontvangst en uitgaven van *f* 436.987.50. Werkelijk werd ontvangen *f* 456.120.23, werkelijk uitgegeven *f* 395,571.61^5, zoodat dit jaar een voordeelig saldo opleverde van *f* 60.548.61^5.

Hoofdstuk V. Gemeente-gebouwen, werken en inrigtingen. Met de herstelling van den Domtoren wordt geregeld voortgegaan. De levering van het nieuwe uurwerk heeft eene aanmerkelijke vertraging ondergaan.

Door het stedelijk bestuur werden van de plaatselijke schoolkommissie overgenomen de huizen en tuinen, uitkomende aan de Lange Nieuwstraat, waarin gevestigd waren de drie scholen der schoolkommissie, thans veranderd in openbare gemeentescholen voor lager onderwijs. De lokalen vereischten eenige kleine verbeteringen.

Naar het akademieplein werd een nieuwe toegang gemaakt op gezamenlijke kosten van het Stedelijk Bestuur, Kuratoren der Hoogeschool en Kerkvoogden der Hervormde gemeente. Een gedeelte der Nieuwe Gracht is in het afgeloopen jaar bestraat met keijen uit de steengroeven van het Zevengebergte, die echter niet aan de verwachting hebben beantwoord. Men heeft nu eene hardere steensoort aangeschaft uit de groeven van Quenast, waarmede de Jansstraten en de Pausdam bestraat zijn. Tot dusverre schijnen deze steenen aan de eischen eener goede en deugdzame bestrating te zullen voldoen. Hoewel elk stelsel van riolen zijne eigenaardige bezwaren heeft, geven de overdekte goten nogtans geen aanleiding tot noemenswaardige ongelegenheid en mag men aannemen dat de kosten, daaraan besteed, ruimschoots worden opgewogen door meerdere reinheid en gezondheid. Dit stelsel, gepaard met een nauwlettend toezigt op de zindelijkheid in het algemeen, doet het uiterlijk aanzien van Utrechts straten, ook voor andere steden tot een voorbeeld strekken.

Men heeft op een gedeelte der Oude Gracht, tusschen de Gaard- en Smeebruggen, eene proef genomen met eene betere wijze van afvoer van het water der straten of kaden. Tot dus verre wordt dit bijna voor ieder perceel, met opene goten, onmiddelijk op de werven gevoerd, vanwaar het in de gracht vloeit. Bij regen of door het afvloeijend schrobwater, worden de werven onbruikbaar en morsig. Ten einde hierin te voorzien heeft men de proef genomen, welke tot dusver zeer goed schijnt te zullen voldoen, om op afstanden van 20 à 30 ellen, boven op de straat of kade, een zinkgat aan te brengen, dat zich in een ijzeren buis, langs de keldergevels geplaatst, ontlast en van waar het water, door overdekte kanalen onder de werven, in de gracht vloeit.

Eene nieuwe straat aan de Eikenboomspoort, ontstaan door het oprigten van kleine huizen door de maatschappij tot verbetering der woningen voor arbeidenden en minvermogenden, is aan de stad in eigendom overgegaan en door haar met overdekte riolen voorzien, terwijl de bestrating en gasverlichting spoedig volgen zullen.

Hoofdstuk VI. Medische Politie. Het jaar 1857 mag ten opzigte van den algemeenen gezondheidstoestand onder de gunstige gerangschikt worden. Hoewel er enkele gevallen van typhus, roodvonk, meerdere van kinkhoest en tamelijk vele van pokken zijn waargenomen, van welke laatste het aan de kommissie van geneeskundig toevoorzigt bekend getal 147 heeft bedragen, heeft geen van deze ziektevormen een epidemisch karakter aangenomen.

Op 1 Jan. 1857 waren in het Ziekenhuis 80 personen ter verpleging aanwezig. Gedurende dat jaar werden er 763 personen in opgenomen; 624 zijn hersteld, 119 overleden, zoodat op 31 Dec. 100 personen onder behandeling zijn gebleven.

In het Akademiesch Nosocomium waren op 1 Jan. 1857 19 zieken; 94 werden opgenomen, 83 zijn hersteld vertrokken, 5 overleden en 25 op 31 Dec. in behandeling gebleven.

In het Ziekenhuis der Diakonessen-inrigting waren op 1 Jan. 1857 25 zieken in behandeling; gedurende dat jaar zijn er 86 opgenomen, zoodat te zamen 111 werden verpleegd. Daarvan vertrokken niet verbeterd 12, verbeterd 23, hersteld 47, terwijl 7 zijn overleden, en bleven er derhalve op 1 Jan. 1858 22 zieken in behandeling.

In 't Krankzinnigengesticht waren op 1 Jan. 1857 148 patienten; er werden in dit jaar opgenomen 56, overleden zijn 19, vertrokken 35 en op 31 Dec. dus aanwezig 150.

Hoofdstuk VII. Militie en Schutterij. Het kontigent voor de nat. militie bedroeg 123 lotelingen, 2 zonder loting, 23 nummerverwisselaars en 2 plaatsvervangers; te zamen 150 man. De aktieve sterkte der schutterij was 841 man; de reserve bestond uit 428 man. De eerste ban telde 22 officieren, 26 onderoff., 27 korporaals, 1 tamboer, 614 schutters in aktieve dienst en 428 schutters in de reserve, terwijl nog 152 schutterpligtigen aan de brandspuit waren.

Hoofdstuk IX. Onderwijs. In 1857 waren er 42 scholen, als: 2 openbare, 17 bijzondere 1. kl. en 23 bijzondere 2. kl. Het getal der leerlingen bedroeg op 15 Jan. 1857 5739, als: 2969 jongens en 2770 meisjes. Buitendien waren er 7 bewaarscholen met 945 kinderen, 4 Zondagscholen met 160 leerlingen, 1 werkschool met 85 meisjes en 1 volkszangschool met 45 jongens. 261 jongens en 329 meis[jes] waren zonder onderwijs.

De toestand van de technische school wordt tegenwoordi[g] voldoende beschouwd. Het getal leerlingen bedraagt 54. De stedel. subsidie van *f* 2000 strekt haar tot groot gerie[f].

De inrigting tot onderwijs voor den arbeidenden stand had 60 leerlingen, waaronder 26 reeds vroeger onderwijs genoten.

In de zwemschool werden dat jaar 40237 baden genomen. Het getal leden dier school met 1°. Mei uit 512 leden bestaande, was in Sept. tot 745 leden geklommen.

De akademiesche inrigtingen verkeerden in den best[en] staat; de bibliotheek is met eene nieuwe zaal vergroot.

Aan 's Rijks Veeartsenijschool waren 14 kweekelingen. De school verkeerde overigens in goeden toestand.

Met veel lof wordt gewaagd over 't Kon. Meteorol. Instituut. De tweede afdeeling, die vooral de belangen der zeevaart in het oog heeft, staat in vriendschappelijke betrekking met dergelijke inrigtingen te Washington onder *Maury*, en in Engeland onder den admiraal *Fitz Roy*; binnenslands zijn in de hoofdsteden kommissiën gevestigd, die namens het instituut aan meer dan 100 schepen in 1858, kaarten en werken gratis hebben uitgereikt, waardoor voor zooverre de daarin vervatte aanwijzigingen naauwkeurig zijn opgevolgd, de reis naar Java gemiddeld tien dagen en de reis naar Australië dertien dagen werd bekort.

In het geheel werken twee honderd en vijftig gezagvoerders van schepen mede. Allen houden uitvoerig journaal dat aan het instituut wordt bewerkt, en waaromtrent door den hoogst verdienstelijken direkteur der 2^e^ afdeeling, op merkingen aan die gezagvoerders worden medegedeeld.

Door het instituut is uitgegeven een werk, waarin de zeereis van meer dan vijf honderd schepen naauwkeurig is beoordeeld. Voor elke maand zijn daarenboven windkaarten uitgegeven, voor elk deel van den Zuider- Atlant. Oceaan, gelijk dit vroeger heeft plaats gehad voor het noorder gedeelte.

Hoofdstuk X. Armwezen. Het burgerlijk armbestuur blijft voortdurend namens Burg. en Weth. opgedragen aan de Aalmoezenierskamer. Die kamer gaf in 1857 uit *f* 28.632.[..] aan verschillende armen, en behalve dien *f* 1.941.69 voor onderhoud van gebouwen als anderszins. De inkomsten bedroegen wegens bezittingen *f* 3.644.07^5, kollekten, *f* 988.63^5, subsidie der stad *f* 25.654.90; gelden in kas 1 Jan. 1857 *f* 131.41^5. Verschillende ontvangsten *f* 244.5[..] te zamen *f* 30.663.52^5.

De 14 besturen voor huiszittende armen, behoorende tot de instellingen van weldadigheid, bedoeld bij letter *b* van artikel 2 der wet van 21 Junij 1854, zijn de volgende:

Nederd.-Herv., Waalsch-Herv., Rem.-Geref. en Ev.-Luth. diakonie, Kerkbestuur der Doopsgezinde gem., der Christ. Afgesch. gem., Roomsch-Kath. armbest., Oud-R. aalmoesenierskamer, Kerkbesturen van de oud-bissch. Klerezie in Klarenburg, in den Hoek van St. Marie en buiten de Weerd, Nederl. Israël. armbestuur, en de armenpotten der Nikolai- en Geertekerk. Zij bedeelden onafgebroken 5637, tijdelijk 416[4] en dus gezamentlijk 9801 personen. Door de Kerkbesturen der R. K. oud-bissch. Klerezie werden 325 personen bedeeld, die ook onderstand kregen bij de Oud-R. K. aalmoessenierskamer; dit cijfer komt dus tweemaal voor in het totaal.

Zij gaven uit *f* 94.777.76^5 en ontvingen gezamentlijk *f* 67.364.83. Het R. K. Parochiaal armbestuur, en het Ned.-Israëlitiesch armbestuur hebben subsidiën uit stads kas.

De 14 besturen voor huiszittende armen, behoorende tot de instellingen van weldadigheid, bedoeld bij letter *c* van artikel 2 der genoemde wet, zijn de volgende:

Elemosyne van Oud-Munster, Fundatien van het Heilige Geesthuis en van Thomas van Nijkerken, Armenpot van St. Jacob, Fundatien van H. E. van Buchel, J. van Drolshagen, Mr. E. van de Poll, A. C. Timmermans, weduwe J. Duysingh, F. van Pallas en M. van den Idsert, J. van Breukelen, L. E. van der Dussen, der kameren van het voormalig geregt van Hoogelande en van wijlen E. Ouwerijk gezegd Brachet, en fonds de Armen Noodhulp.

Zij ondersteunden onafgebroken 712, tijdelijk 246, en dus gezamentlijk 958 personen, doch behalve dit aantal hebben de Elemosyne van Oud-Munster als ook het fonds de Armen-Noodhulp onderscheidene personen tijdelijk bedeeld, wier aantal niet kan worden vermeld, aangezien die bedeeling geschiedt door middel van kaartjes, welke door verschillende personen naar vrije keuze worden uitgereikt.

De opgenoemde 14 besturen gaven uit: *f* 7.149.66^5.

Verder werkten het genootschap van den H. Vincentius met *f* 1739.01^5, Tabitha met *f* 886.56, de kom. voor spijsuitdeeling met *f* 6.035.12, 't gen. voor behoeftige kraamvr. met *f* 2010.84 ter ondersteuning mede.

De 6 godshuizen, behoorende tot de instellingen van weldadigheid, bedoeld bij letter *b* van art. 2 der wet, zijn:

Diakonie Oude-Mannen en Vrouwenhuis der Ned. Herv. gemeente, Evang.-Luth. Wees- Oude-Mannen- en Vrouwenhuis, R.-Kath. Weeshuis, Oud R.-K. Weeshuis, Vrijwoningen der R. K. oud-bissch. Klerezie in Klarenburg, en die in den hoek van St. Marie.

Zij ondersteunden 198 oude lieden en 183 kinderen, gezamentlijk 381 personen. Zij gaven uit: *f* 30.179.71.

De 8 godshuizen, behoorende tot de instellingen van weldadigheid, bedoeld bij letter c van art. 2 der wet, zijn:

Elemosyne van Oud-Munster, Fundatie van Walenborgh, Geref. Burgerhuis, Fundatiën van Thomas van Nijkerken, Beyerskameren, D. van Zuylen, en M. van Pallaes, Armenpot van St. Jacob.

Zij ondersteunden 192 oude lieden, 3 gebrekkigen, 218 kinderen, gezamentlijk 413 personen. Zij gaven uit: *f* 19.356.3[..]

De 2 godshuizen, behoorende tot de instellingen van weldadigheid, bedoeld bij letter *d* van art. 2 der wet, zijn:

Het Barthelomaeigasthuis, waaromtrent voor alsnog geene opgaven zijn bekomen, en het Ambachtskinderhuis. Het laatste ondersteunde 32 kinderen en gaf uit *f* 5.178.58^5.

De kosten der verpleegden in de koloniën der Maatschappij van weldadigheid hebben in 1857 bedragen *f* 18.711.[..]

Van de verschillende besturen der instellingen uitsluitend bestemd tot het voorkomen van armoede ontving men goede opgaven. De bank van leening, de zieken- en begrafenisbussen, de spaarbank, de hulpbank, de Vereen. tot afsch. van Sterkendrank en vooral de maatschappij tot verbetering van woningen werkten ten goede mede.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.